Το Χονγκ Κονγκ, η Κίνα κι Εμείς

Άρθρο του Sandro Mezzadra, καθηγητή Πολιτικής Φιλοσοφίας στο Πανεπιστήμιο της Μπολόνια,στο Ντιούκ (ΗΠΑ) κ.ά. δημοσιευμένο στην Πλατφόρμα Αγωνιστικών Ερευνών (Plateforme d'Enquête Militante), με το οποίο επιχειρείται μία προσπάθεια κοινωνικής και ταξικής ανάλυσης της σύνθεσης του κινήματος στο Χονγκ Κονγκ καθώς και σύνδεσής του με την Κίνα και τα τεκταινόμεα σε αυτή.

Μετάφραση του Θεόφιλου Βανδώρου

Όποιος προσγειώνεται στο διεθνές αεροδρόμιο, στο τεχνητό νησί στα δυτικά του Χονγκ Κονγκ, θα δυσκολευτεί να πιστέψει πως για μέρες είχε καταληφθεί και ήταν ουσιαστικά αποκλεισμένο από χιλιάδες διαδηλωτών κατά το μήνα Αύγουστο. Εκατοντάδες ακυρωμένων πτήσεων, επιθέσεις των αστυνομικών δυνάμεων μέσα στο αεροδρόμιο, καταβαράθρωση των τιμών των μετοχών της αεροπορικής εταιρείας Cathay Pacific (εθνικός αερομεταφορέας του Χονγκ Κονγκ) και αποκλεισμός της διεθνούς κινητικότητας ενός από τους πιο σημαντικούς οικονομικούς κόμβους. Όλα αυτά αρκούν ώστε να υποδείξουν την ισχύ ενός κινήματος μαζικού το οποίο για πάνω από τρεις μήνες συντάραξε το Χονγκ Κονγκ με μία εντυπωσιακή διάρκεια και μία αξιοθαύμαστη ικανότητα να αναμιγνύει διαφορετικές μορφές πάλης και πολιτικών πρωτοβουλιών. Αν και οργανωμένο μέσω δικτύων και κοινωνικών μέσων, το κίνημα αυτό εμφανίζεται άνευ ηγεσίας – φυσικά κάποιες περιπτώσεις ατόμων που προτάθηκαν ως δημόσιοι εκφραστές του δεν έλειψαν, χωρίς όμως να είναι πάντα ικανά να ανταπεξέλθουν στην επικοινωνιακή στρατηγική.

Συνολικά θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε πως αυτοί οι τρεις μήνες κινητοποιήσεων και πάλης στους δρόμους του Χονγκ Κονγκ, αποτέλεσαν την εμπειρία μίας μεγάλης επιτυχίας (που από ορισμένες απόψεις είναι χωρίς προηγούμενο) μίας απεργίας

κοινωνικής και μητροπολιτικής, ικανής να παραλύσει την κυκλοφορία και τη συσσώρευση σε ένα χώρο κρίσιμο για τον σύγχρονο καπιταλισμό. Αντιλαμβανόμαστε λοιπόν πως **το Χονγκ Κονγκ πρέπει να μας απασχολήσει.**

Θα μας αντιπαραθέσουν βέβαια πως οι διαδηλωτές κρατούσαν στις πορείες σημαίες βρετανικές και αμερικανικές, δοξάζοντας τον Τραμπ, τη Δύση και την προηγούμενη αποικιοκρατική εξουσία. Δεν γίνεται να αρνηθούμε ορισμένες καταστάσεις. Ίσως όμως να μπορούμε να υποστηρίξουμε πως θα χρειαζόταν πολύς χώρος για να συνοψίσουμε την πολύπλοκη ερμηνεία αυτών των τριών μηνών πάλης και πως υπάρχουν ισχυρές εντάσεις και μη αναστρέψιμα πλεονάσματα ανάμεσα στη σύνθεση του κινήματος, στο φαντασιακό και τις ανάγκες που εκφράστηκαν, από τη μία μεριά και από την άλλη, στην επίκληση της Δύσης. Και ακόμα πως αυτές οι εντάσεις και τα πλεονάσματα, εμφανίζονται στο φως, εκεί ακριβώς που προβάλλονται, πάνω στην Κίνα και στην περίπλοκη μετάβαση που διαβαίνει η χώρα υπό την ηγεσία του Προέδρου Xi Jinping. Το Χονγκ Κονγκ μετατρέπεται έτσι σε ένα καθρέφτη όπου αντανακλάται εκείνο που είναι πραγματικά η Κίνα, ανοίγοντας μία προοπτική μεγάλης σημασίας και ενδιαφέροντος πάνω στις αντιθέσεις που καταγράφει η σύγχρονη ιστορική και πολιτική φάση.

Σε μία εποχή όπου η προσοχή στην κοινωνική ποιότητα της διαδικασίας που υποστηρίζει την κατάρρευση του παραδοσιακού γεωπολιτικού πλαισίου, είναι απαραίτητη προϋπόθεση για μία ικανή πολιτική ανάλυση των ίδιων δυναμικών που απασχολούν τις περιφερειακές συνθήκες όπως στην Ιταλία (ΣτΜ και στη χώρα μας), έχουμε ένα παραπάνω λόγο για να ενδιαφερθούμε σε ότι αφορά στο Χονγκ Κονγκ.

Σε ένα άρθρο που δημοσιεύτηκε στους New York Times στις 7 Σεπτεμβρίου[1], διαβάσαμε πως ο μεγαλύτερος φόβος της Κινεζικής Κυβέρνησης "*μοιάζει να είναι μήπως τα αιτήματα για μεγαλύτερη διαφάνεια και καθολική ψηφοφορία που δονούν τους δρόμους του Χονγκ Κονγκ, μεταδοθούν ως ένα είδος μόλυνσης στην ηπειρωτική Κίνα*". Όμως η αλήθεια είναι πως δεν φαίνεται να

διακρίνονται σημάδια πως κάτι τέτοιο πρόκειται να πραγματοποιηθεί: από όσο είμαστε σε θέση να αντιληφθούμε, η εθνικιστική συναίνεση που προώθησε και δόμησε ο Χι, διατηρείται χωρίς σημαντικές ρωγμές και στο Χονγκ Κονγκ. Αξίζει όμως τον κόπο να ακολουθήσουμε την ένδειξη των NY Times, ακολουθώντας όμως μία άλλη κατεύθυνση από εκείνη που υπονοείται από τις αναφορές στην πολιτική διαφάνεια και την "καθολική ψηφοφορία" (ζητήματα που είναι βασικά στην κινητοποίηση των τριών αυτών μηνών), δηλαδή **να διερευνήσουμε υλικά τον αγώνα για τη δημοκρατία στο Χονγκ Κονγκ και να καταλάβουμε τι είδους επιρροή θα μπορούσε να έχει αυτή η πάλη στην ίδια την Κίνα.**

Όπως μας εξηγεί με γλαφυρό τρόπο ο Simone Pierranni στις σελίδες του Il Manifesto, η Κίνα βρίσκεται στη διαδικασία μετάβασης με στόχο να μεταμορφωθεί σε μία μεγάλη τεχνολογική δύναμη, αφήνοντας πίσω της την εποχή με τις μεταρρυθμίσεις του Deng [2], όταν είχε γίνει το "εργοστάσιο του πλανήτη". Κατά τη διάρκεια όλων αυτών των ετών παρακολουθήσαμε μέσα από τα γραπτά κινέζων αγωνιστών όπως ο Pun Ngai, την ταραχώδη εξέλιξη της ταξικής πάλης στο εσωτερικό, και ενάντια σε μία Κίνα που λειτουργούσε ως το "εργοστάσιο του πλανήτη".

Τελικά μία νέα τάξη εργατών που ουσιαστικά αποτελείται από εσωτερικούς μετανάστες, καθόρισε με τους δικούς της αγώνες τον ρυθμό της εξέλιξης. Και "υπό μία έννοια" θα μπορούσαμε να υποστηρίξουμε, σχεδόν ακολουθώντας ένα εγχειρίδιο λειτουργίας, πως ο μεγάλος κύκλος απεργιών του 2010, που ξεκίνησε από το εργοστάσιο της Χόντα στην πόλη Φοσάν (Foshan) στην περιοχή Γκουανγκντόνγκ (Guangdong) και στη συνέχεια διευρύνθηκε μέχρι που έφτασε να μετρά εκατοντάδες χιλιάδες εργατριών-εργατών, έπαιξε έναν ουσιαστικό ρόλο ώστε να προσδιορίσει την έναρξη της μετάβασης που περνάει η χώρα σήμερα. **Οι εργατικοί αγώνες δεν έχουν ολοκληρωθεί και βρίσκονται πάντα "εν εξελίξει"** (κανείς δεν μπορεί να διανοηθεί πως θα εξαφανιστεί η γιγαντιαία εξοπλισμένη δομή παραγωγής). Αλλά αυτοί οι αγώνες τοποθετούνται στο εσωτερικό μίας νέας συνθήκης, σύμφωνα με την

οποία η επένδυση και η συμπύκνωση του αστικού παραγωγικού ιστού εναποθέτουν στο μέσο της τεχνολογίας μία ιδιαίτερη σπουδαιότητα ούτως ώστε να το ονομάζουν σε κάποια άλλα πλαίσια ως **την "οικονομία της γνώσης" και τους ουσιαστικά νέους τομείς γνωστικής εργασίας.**

Συνεπώς, η ερώτηση που ουσιαστικά πρέπει να τεθεί στο εσωτερικό κάθε ανάλυσης για τη σύγχρονη Κίνα, πιστεύω πως είναι εκείνη που σχετίζεται με τις γραμμές του ανταγωνισμού και των συγκρούσεων που αναδύονται σε αυτή τη νέα συνθήκη. Στρέφοντας το βλέμμα προς το κίνημα της Κίνας, αυτή είναι η ερώτηση που θα ήθελα επίσης να κρατήσω στο νου μου.

Σε πρώτη φάση αν κοιτάξουμε τις αντιπαραθέσεις στο εσωτερικό του κινήματος, αδιαμφισβήτητα παρουσιάζονται ως κεντρικά τα ζητήματα της δημοκρατίας και της αυτο-κυριαρχίας. Η "καθολική ψήφος" που ποτέ δεν παραχωρήθηκε από τους Βρετανούς κατά την αποικιακή περίοδο, είναι μία διεκδίκηση ιδιαίτερα σημαντική (που ήδη υπήρξε προέλευση της εξέλιξης του περίφημου κινήματος "με τις ομπρέλες" του 2014), που εντάσσεται σε μία γενικότερη επιθυμία "αυτο-διακυβέρνησης", συνδυασμένης με εξειδικευμένες δικονομικές εγγυήσεις. Οι απόψεις που ορίζονται ως "τοπικιστικές" δεν φαίνεται να υπόσχονται πολλά αν και έχουν προωθηθεί μετά την ήττα του κινήματος "με τις ομπρέλες" (και παράλληλα με την εντεινόμενη παρουσία της ηπειρωτικής Κίνας σε όλες τις εκδοχές της καθημερινότητας της πρώην αποικίας). Αν από τη μία μεριά μπορούμε σίγουρα να αποδώσουμε σε αυτές τις απόψεις (συχνά σε διάλογο με το διάχυτο "αυτονομισμό" της Ταϊβάν) μία βασική έλλειψη πολιτικού ρεαλισμού, από την άλλη πλευρά αναρωτιόμαστε αν αξίζει τον κόπο ο αγώνας για την ανεξαρτησία ενός παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού κόμβου όπου το επίπεδο των κοινωνικών ανισοτήτων είναι από τα υψηλότερα στον πλανήτη. **Αυτή η επιθυμία για δημοκρατία και "αυτο-διακυβέρνηση" παραμένει πολύ ισχυρή μέσα στο κίνημα.** Μένει λοιπόν να αναρωτηθούμε αν υπάρχουν οι βάσεις να παιχτεί το παιχνίδι με έναν άλλο τρόπο από εκείνον που καθορίζουν οι "τοπικιστικές" θέσεις.

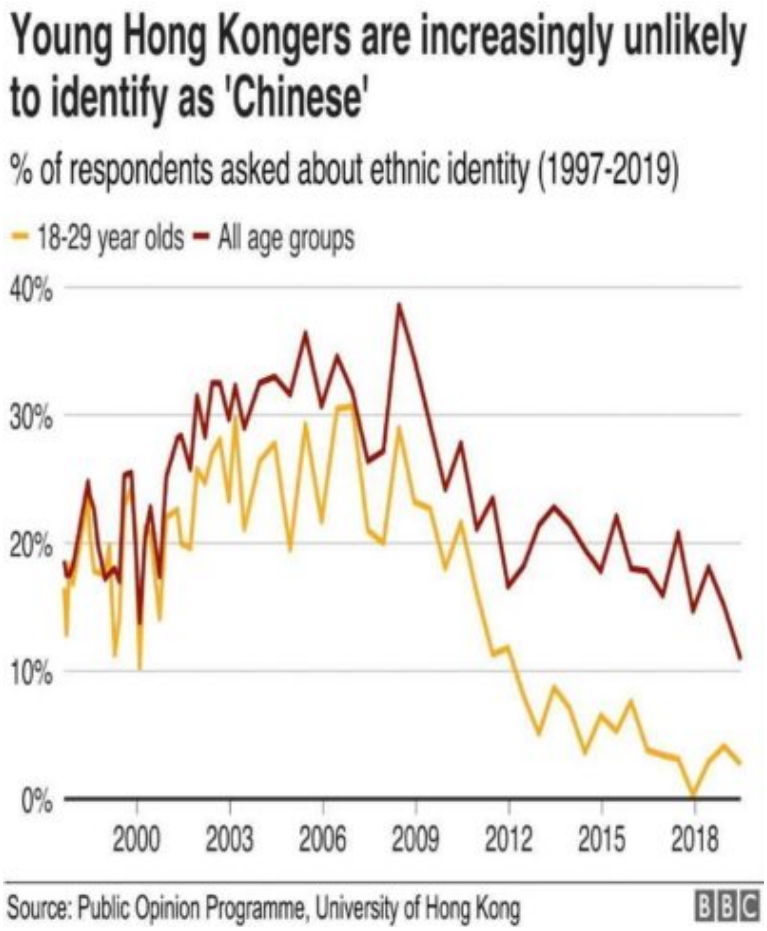

Έρευνα 1997-2019. Οι νεαροί στο Χονγκ Κονγκ αρνούνται όλο και περισσότερο την κινεζική ταυτότητα. Η ερώτηση αφορά στην Κινεζική εθνική ταυτότητα. (Με κίτρινο ηλικίες 18-29, με κόκκινο ο υπόλοιπος πληθυσμός).

Ας αρχίσουμε ανατρέχοντας στα τελευταία χρόνια, όταν το Χονγκ Κονγκ γνώρισε μία έντονη ιστορία κινητοποιήσεων και κοινωνικών αγώνων.

Θυμάμαι πως του “κινήματος με τις ομπρέλες” του 2014, προηγήθηκε όπως και ακολούθησε μία πρωτοβουλία διαρκείας στο πεδίο των δημοκρατικών διεκδικήσεων. Αλλά **πρέπει να αναφερθεί επίσης η μεγάλη απεργία των λιμενεργατών του 2013, που κράτησε σαράντα μέρες και τελικά απέβη νικηφόρα**. Πρέπει ακόμα να προσθέσουμε εδώ τον σημαντικό ρόλο που έπαιξε η “πολιτική των φτωχών” σε μία πόλη βεβιασμένης ανισότητας, την αυτό-οργάνωση

στο εσωτερικό της παράτυπης οικονομίας και τη βουβή, διαρκή πάλη ενάντια στις εξώσεις στις γιγαντιαίες λαϊκές γειτονιές όπως το Sham Shui Po και το Kowloon.

Αυτό το σύνολο εμπειριών διαστρωματωμένο μέσα στο χρόνο αναγκαστικά αναδύεται και πάλι στο σύγχρονο κίνημα σηματοδοτώντας τη σύνθεση και τη συμπεριφορά του. Η συμμετοχή των φτωχών και διαφόρων τμημάτων της εργατικής τάξης έχει κατατεθεί σε πολυάριθμα άρθρα, **εκείνο όμως που αναδύεται είναι η απέχθεια τεράστιων τμημάτων νεολαίας (τόσο φοιτητών όσο και πτυχιούχων) εμπρός σε δυναμικές μιας πρωτόγνωρης βίας εξ ίσου στην αγορά ακινήτων όσο και την αγορά εργασίας**. Η ιλιγγιώδης αύξηση των ενοικίων έσπρωξε χιλιάδες φοιτητές (όχι απαραίτητα "φτωχούς") να διαβιούν σε δωμάτια λίγων τετραγωνικών μέτρων, αποτέλεσμα του διαμοιρασμού των διαμερισμάτων, ενώ παράλληλα το να βρεθεί μη περιστασιακή εργασία και με καλό μισθό είναι πάντα πολύ δύσκολο ακόμα και για εκείνες κι εκείνους που έχουν τίτλους σπουδών από ιδρύματα με περισσότερο ή λιγότερο κύρος.

Μου φαίνεται πως είναι αυτή ακριβώς η σύνθεση που κάνει το κίνημα του Χονγκ Κονγκ ιδιαίτερα ενδιαφέρον για εμάς, γύρω από τη ώθηση τμημάτων της νεολαίας που βρίσκονται απέναντι σε υλικές συνθήκες διαρκώς πιο σκληρές, ένα σύνολο ετερογενών τμημάτων και κοινωνικών υποκειμένων (από τμήματα της εργατικής τάξης έως τους άθλιους των αστικών κέντρων) που συγκλίνοντας, δίνουν ζωή σε ένα ισχυρό συλλογικό σώμα, σε μία ανωμαλία ικανή να αναπαράγεται κατά τη διάρκεια μηνών, υπερνικώντας έναν από τους πιο σημαντικούς χρηματοπιστωτικούς κόμβους στον πλανήτη. Βέβαια, οι βρετανικές κι αμερικανικές σημαίες παραμένουν ένα πρόβλημα όπως και οι "τοπικιστικές" απόψεις· θα αποφύγω να υποστηρίξω πως πρόκειται για ένα απλό επιφαινόμενο! Όμως ο πίνακας είναι σίγουρα πολύ πιο περίπλοκος από όσο επιτρέπουν αυτές οι σημαίες και οι απόψεις να διαφαίνεται. **Θα χρειαστεί μία καλύτερη ακρόαση του εσωτερικού διαλόγου του κινήματος ώστε να αντιληφθούμε εάν και με ποιο τρόπο τα στοιχεία που**

θεωρώ ως “πλεονάζοντα” βρίσκουν θέση και διάρθρωση.

Από τις διαδηλώσεις του Κινήματος των Ομπρελών.

Ακόμα περισσότερο μπορούμε να πούμε πως χωρίς να αρνηθούμε την ιδιαιτερότητα του Χονγκ Κονγκ, οι δυναμικές όπως εκείνες που αναφέρθηκαν με επίκεντρο την αγορά ακινήτων και την αγορά εργασίας, απασχολούν χωρίς καμία αμφιβολία πολλές από τις μητροπόλεις της ηπειρωτικής Κίνας. Η εφημερίδα Guardian για παράδειγμα, πριν τρία χρόνια ανακοίνωσε μία ιλιγγιώδη αύξηση στις τιμές των ακινήτων στη πόλη Shenzhen, που την όριζε ως την πλέον ταχεία στον κόσμο. Ίσως εδώ να μπορούμε να εντοπίσουμε τη δυναμική του συντονισμού των κινητοποιήσεων του Χονγκ Κονγκ με την ηπειρωτική Κίνα.

Ένα δημοκρατικό κίνημα μίας εξέγερσης εξαρτημένης σε υλικές συνθήκες, τεράστιων τμημάτων της νεολαίας που απασχολείται στη γνωστική εργασία ικανών να συγκλίνουν με ένα κίνημα εξαθλιωμένων των αστικών κέντρων και άλλων τομέων των εργατριών κι εργαζομένων.

Ίσως πρόκειται για μία πρόβλεψη ή το λιγότερο μία υπόθεση εργασίας πάνω στον ανταγωνισμό και τη σύγκρουση που σχηματίζουν τη σύγχρονη κινεζική μετάβαση.

Και σίγουρα, δεν μπορούμε να αρνηθούμε το γεγονός πως αυτή η πρόβλεψη ή και υπόθεση εργασίας, έχει πολλά να πει και σ’ εμάς τους ίδιους.

Παραπομπές

1. New York Times, 7/9/2019, Is Xi Mishandling Hong Kong Crisis? Hints of Unease in China’s Leadership, Steven Lee Myers, Chris Buckley, Keith Bradsher, https://www.nytimes.com/2019/09/07/world/asia/china-hong-kong-xi-jinping.html, τελευταία ανάκτηση 12/11/2019
2. Deng Xiaoping (1904-1997), διάδοχος του Μάο στην ηγεσία του Κινεζικού ΚΚ και εισηγητής των οικονομικών μεταρρυθμίσεων που άλλαξαν τελείως την μορφή της Κίνας

Βόλος, ο αποτεφρωτήρας της νότιας Ευρώπης

από την Επιτροπή Αγώνα Πολιτών Βόλου

Ένα σοβαρό έγκλημα κατά του περιβάλλοντος, της δημόσιας υγείας και της τοπικής οικονομίας συντελείται στον Βόλο τα τελευταία δύο χρόνια, καθώς η τοπική τσιμεντοβιομηχανία ΑΓΕΤ του γαλλο-ελβετικού ομίλου Lafarge-Holcim αδειοδοτήθηκε από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και ήδη καίει ως «εναλλακτικό καύσιμο» σκουπίδια ελληνικής ή ξενικής προέλευσης. Συγκεκριμένα, η εταιρεία, η οποία απέχει μόλις 150 μέτρα από τα πρώτα σπίτια, πήρε άδεια από τον πρώην Υφυπουργό κ. Φάμελλο

για να καίει –μεταξύ άλλων– 200.000 τόνους απορριμματογενών καυσίμων ετησίως (RDF, SRF), καθώς και να χρησιμοποιεί λιμενικές εγκαταστάσεις προκειμένου να μεταφέρει με πλοία μεγάλες ποσότητες –και με χαμηλότερο κόστος– απορριμμάτων από το εξωτερικό, κάτι που ήδη κάνει εισάγοντας ιταλικά, ισπανικά και αφρικανικά σκουπίδια.

Το επικίνδυνο στην υπόθεση είναι ότι η καύση αυτών των υλικών παράγει διοξίνες, φουράνια και άλλες μεταλλαξιογόνες και καρκινογόνες ουσίες, όπως και ουσίες που επιδρούν βλαπτικά στον εγκέφαλο, στο ορμονικό και νευρικό σύστημα, εισχωρούν σε όλους τους ζωντανούς οργανισμούς μέσω της εισπνοής, αλλά και της τροφικής αλυσίδας, και βλάπτουν σωρευτικά. Η διεθνής επιστημονική κοινότητα είναι κατηγορηματική: Δεν υπάρχουν κατώτερα όρια έκλυσης διοξινών στην ατμόσφαιρα με ασφάλεια για τον άνθρωπο και το περιβάλλον.

Επιπλέον, δεν υπάρχει «ασφαλής καύση» σε τσιμεντοβιομηχανίες!

Ακόμα κι αν η ΑΓΕΤ-LAFARGE προμηθευτεί τον κατάλληλο εξοπλισμό, οι διοξίνες θα συνεχίσουν να εκλύονται, καθώς επανασχηματίζονται μετά την καταστροφή τους στις υψηλές θερμοκρασίες λόγω του τρόπου λειτουργίας των τσιμεντοβιομηχανιών. Αυτό δείχνουν οι παγκόσμιες επιδημιολογικές μελέτες.

Το σκανδαλώδες στην υπόθεση είναι ότι η τοπική τσιμεντοβιομηχανία ΑΓΕΤ-LAFARGE δεν διαθέτει καν τον στοιχειώδη εξοπλισμό για την ασφαλή καύση απορριμμάτων, ότι η Περιφέρεια θεσσαλίας, που αρχικά γνωμοδότησε θετικά, δεν διαθέτει αξιόπιστο δίκτυο μέτρησης της αέριας ρύπανσης και ότι ο υπουργός αδειοδότησε, χωρίς να πληρούνται οι προϋποθέσεις και να υφίστανται οι υποδομές που συνοδεύουν ένα τέτοιο εγχείρημα, ώστε να εξασφαλίζεται στο ελάχιστο η ασφάλεια πολιτών και φυσικού περιβάλλοντος.

Και σαν να μην έφτανε αυτό, εγκυμονεί ο κίνδυνος να υλοποιηθεί προηγούμενη απόφαση από τον Δήμο Βόλου για τη δημιουργία

μονάδας κατασκευής SRF στην περιοχή του ΧΥΤΑ Βόλου, που θα επεξεργάζεται τα σκουπίδια και θα τα στέλνει προς καύση στην τσιμεντοβιομηχανία! Ένα έργο 42.000.000 ευρώ που θα μπορούσε να επενδυθεί στην οικολογική διαχείριση των απορριμμάτων και στην αντιμετώπιση της αέριας ρύπανσης, που είναι ήδη αυξημένη στο Βόλο. Επιπρόσθετα, όπως έδειξε πρόσφατη μελέτη θνησιμότητας και νοσηρότητας, που παρουσιάστηκε από την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, ο Βόλος κατέχει την πρώτη θέση σε ποσοστά σε σχέση με το μέσο όρο της Ελλάδας, όσον αφορά σε εγκεφαλικά (500%) και καρκίνο του ήπατος (400%), εκτός των άλλων μορφών καρκίνου και καρδιαναπνευστικών παθήσεων.

Αν η Περιφέρεια ήθελε πράγματι να προστατέψει την υγεία των πολιτών, θα είχε ήδη εγκαταστήσει δίκτυο μέτρησης της αέριας ρύπανσης, θα είχε ήδη προχωρήσει σε τακτικούς ελέγχους για βαρέα μέταλλα στο έδαφος της περιοχής, θα είχε ήδη προχωρήσει σε ελέγχους για διοξίνες στα κτηνοτροφικά και αγροτικά προϊόντα και θα είχε απορρίψει κάθε σχεδιασμό για μονάδα παραγωγής SRF στο Δήμο Βόλου αλλάζοντας το ΠΕΣΔΑ Θεσσαλίας. Επιπλέον, αντί να επιτίθεται κατά των ενεργών πολιτών, θα είχε συγκρουστεί πραγματικά με τις κυβερνητικές πολιτικές που έχουν νομοθετήσει την καύση απορριμμάτων. Ανάλογες είναι οι ευθύνες και της δημοτικής αρχής Βόλου, η οποία φαίνεται, βέβαια, πως έχει αναλάβει «εργολαβικά» το ρόλο του λασπολόγου των ενεργών πολιτών.

Θυμίζουμε ότι η Περιφέρεια ήταν αυτή που κάλεσε τον Δημόκριτο για να ελέγξει την ΑΓΕΤ-LAFARGE, αλλά όλως τυχαίως το αποτέλεσμα του ελέγχου δεν έδειξε κάτι. Όλως τυχαίως όμως το κλιμάκιο της Περιφέρειας δεν ήξερε, αν καίγονταν σκουπίδια τις ώρες των ελέγχων. Περιορίστηκαν στις διαβεβαιώσεις των υπευθύνων της ΑΓΕΤ-LAFARGE.

> *Πρόσφατα, κλιμάκιο της Περιφέρειας έκανε τα στραβά μάτια σε παραβάσεις της εταιρείας κατά τη μεταφορά και εκφόρτωση φορτίου από την Ιταλία.*

Η Επιτροπή Αγώνα Πολιτών Βόλου έχει ακολουθήσει τη νομική οδό και στις 17 Οκτωβρίου εκδικάστηκαν τα ασφαλιστικά μέτρα, τα οποία έχει καταθέσει. Επιπροσθέτως, με την παράβλεψη των παραβάσεων της ΑΕΠΟ, έγινε συγκάλυψη από τους αιρετούς και τις διαβρωμένες υπηρεσίες αναφορικά με δύο πλοία που κατέπλευσαν, καθώς από τα δεδομένα προκύπτει ότι η πορεία των πλοίων ήταν ύποπτη, και άρα τα φορτία παράνομα και επικίνδυνα. Συγκεκριμένα, οι καταθέσεις του πλοιάρχου και του πληρώματος του Fiona δεν συνάδουν με τα στοιχεία που δόθηκαν στην Επιτροπή από το Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας σχετικά με τις ημερομηνίες και τα λιμάνια στα οποία κατέπλευσε και απέπλευσε το συγκεκριμένο πλοίο. Η έγγραφη απάντηση του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας προς την Επιτροπή Αγώνα Πολιτών Βόλου δεν αφήνει αμφιβολίες για την ύποπτη προέλευση του FIONA και τις αλλοιώσεις της δορυφορικής παρακολούθησής του, γεγονός που συμβαίνει όταν το φορτίο είναι παράνομο και επικίνδυνο (ραδιενεργά απόβλητα, όπλα, ναρκωτικά κτλ.).

Λόγω, επομένως, αμφιβολιών περί της ποιότητας και της προέλευσης του φορτίου, θα έπρεπε να έχει δοθεί εντολή από τις αρμόδιες υπηρεσίες να σταματήσει η εκφόρτωση των τοξικών -πιθανότατα ραδιενεργών- αποβλήτων και να γίνει κατάσχεση του πλοίου. Αυτά όμως είναι ψιλά γράμματα σε σχέση με την κερδοφορία της πολυεθνικής LAFARGE.

Αντίθετοι στα ρυπογόνα σχέδια βιομηχανίας και Δήμου είναι χιλιάδες πολίτες του Βόλου, που ανησυχούν για την υγεία τους και για το μέλλον των παιδιών τους. Η οσμή καμένου πλαστικού αποτελεί καθημερινό πλέον φαινόμενο, είναι διάχυτη στην ατμόσφαιρα της πόλης κατά τις βραδινές έως πρωινές ώρες και το γεγονός αυτό αυξάνει τις ανησυχίες των κατοίκων αλλά και του Ιατρικού και του Φαρμακευτικού Συλλόγου Μαγνησίας.

Η Επιτροπή Αγώνα Πολιτών Βόλου κατά της καύσης σκουπιδιών από την ΑΓΕΤ-LAFARGE διεξάγει καθημερινό αγώνα για την ανάδειξη του ζητήματος και την επίτευξη του διπλού στόχου: την ανάκληση της άδειας καύσης σκουπιδιών από την ΑΓΕΤ και τη μη επαναφορά της δημιουργίας εργοστασίου παραγωγής SRF στο Βόλο. Ακόμη και

με ακτιβιστικές ενέργειες που καταλήγουν σε προσαγωγές μελών της επιτροπής στα κρατητήρια, πλήθος πολιτών αγωνίζονται προκειμένου να αποδείξουν ότι η εταιρεία παρανομεί κάτω από τη σκόπιμη (;) απουσία ελεγκτικού μηχανισμού.

Οι πολίτες του Βόλου όμως δεν το βάζουν κάτω και αφού διοργάνωσαν δύο πρωτοφανή συλλαλητήρια, στις 5 Μαΐου 2018 και 16 Μαρτίου 2019, στα οποία συμμετείχαν 10.000 πολίτες, προχωρούν σε κλιμακούμενης έντασης δράση. Όπως μπορεί κανείς να καταλάβει, η διαχείριση των σκουπιδιών είναι μια πολύ κερδοφόρα επιχείρηση. Έχει πολλές πτυχές και θα είναι μόνο η αρχή για την καύση αποβλήτων σε όλη την Ελλάδα, με συνέπεια την ακύρωση της οικολογικής τους διαχείρισης.

Αυτονομία και Κοινωνικά Κέντρα

πρώτη δημοσίευση στο περιοδικό Εντροπία της Συσπείρωσης Ατάκτων

του Νώντα Σκυφτούλη

Μετά την πτώση του υπαρκτού σοσιαλισμού και της χωρικότητας και τροπικότητας που τον συνόδευαν, η οριζοντιότητα, η αμεσότητα, το γενικό πνεύμα του εξισωτισμού, η αυτοοργάνωση και η αυτονομία επικράτησαν σε όλο το εύρος των κινηματικών και κοινωνικών διαδικασιών παντού στην Ευρώπη, σε όλες τις εκδηλώσεις και τα πειράματα των από τα κάτω.

Ενώ ουδέποτε στο παρελθόν οι έννοιες της αυτονομίας ,της άμεσης δημοκρατίας, των συνελεύσεων και των κοινωνικών κέντρων δεν βρίσκονταν σε τέτοια έκταση στη δημόσια διαβούλευση, από

την άλλη ουδέποτε ο κίνδυνος αφανισμού τους δεν ήταν τόσο ορατός. Δηλαδή ουδέποτε η ετερονομία δεν ήταν τόσο καθολική. Αντίφαση, σίγουρα, όμως από τις εξεγερμένες πλατείες μέχρι τα κίτρινα γιλέκα και την πανσπερμία των κοινωνικών κέντρων, παντού ακολουθούσε η ανάθεση και η ετερονομία προκειμένου να θεμελιώσει την εξεγερμένη κοινωνική ανικανότητα (αδυναμία γέννησης), η οποία κατανάλωνε για δική της χρήση την αυτονομία, την άμεση δημοκρατία, την ισότητα.

Να μιλήσουμε για αυτόνομα κοινωνικά κέντρα ή για κοινωνικά κέντρα αυτονομίας; Αν και την έννοια της Αυτονομίας δεν την διεκδικούν αρκετοί έτσι ώστε να κινδυνεύει με πολλές και διαφορετικές ερμηνείες, εντούτοις κινδυνεύει να «καταναλωθεί» και να υπονομευθεί μαζί με το έδαφος που είναι το κάθε κοινωνικό κέντρο. Γι' αυτό ας μιλήσουμε και για τα δύο σαν να είναι ένα, ειδάλλως η αυτονομία θα είναι κενό γράμμα ή κενό νόημα. Να μιλήσουμε ρητά και κατηγορηματικά πλέον διότι μας το επιτρέπει η εμπειρία χρόνων αλλά και η ίδια η ιστορικότητα της αυτονομίας.

> *Απέναντι λοιπόν στην καθολική ετερονομία και στα συνακόλουθά της, τη μεσολάβηση, την ανάθεση, την αντιπροσώπευση, τα κοινωνικά κέντρα υπήρξαν και εξακολουθούν να είναι το έδαφος ανάδυσης της αυτονομίας αλλά και της αισθητής εφαρμογής της διαμέσου της αυτοθέσμισης.*

Στους «νεώτερους χρόνους» της δεκαετίας του 1960, η αυτονομία βρίσκει την έκφρασή της στα εργατικά κινήματα κυρίως της Ιταλίας προκειμένου να νοηματοδοτήσει την κριτική στο κυρίαρχο μέχρι τότε γραφειοκρατικό μοντέλο του συνδικαλιστικού και εργατικού κινήματος αλλά και του αριστερού λόγου της κομματικής πρωτοπορίας. Την εργατική αυτονομία και τον συνακόλουθο εργατισμό ήρθε να διαδεχθεί μια άλλη αυτονομία με ριζική κριτική στην πρώτη, η Κοινωνική Αυτονομία η οποία υπήρξε προάγγελος των σύγχρονων Κοινωνικών Κέντρων για ένα άλλο τρόπο ζωής αλλά και για μια άλλη πολιτική και πολιτισμική προοπτική η οποία δίνει έμφαση στο παρόν. Από τον εργατισμό

περνάμε στην αμφισβήτηση της μισθωτής εργασίας, ωστόσο η αυτονομία παραμένει σαν προσδιορισμός άσχετα από τα επιμέρους αφηγήματα. Τόσο η εργατική αυτονομία με τα συνδικάτα βάσης και τις επιτροπές εργοστασίων όσο και η κοινωνική αυτονομία με όλους τους κινηματικούς και πολιτισμικούς πειραματισμούς, πριν και μετά το Μάη του 68, αλλά και η όσμωσή τους, αποτέλεσαν επαρκή συνθήκη για να κοινωνικοποιηθεί η αυτονομία; Ή να διευκρινισθεί με βάση τον αισθητό κόσμο και να μην ιδεολογικοποιηθεί; Ή, ακόμα, να γίνουν αυτοί οι πειραματισμοί της αυτονομίας η εμπειρία του ανοικτού και όχι η εμπειρία του κλειστού; Μια αναγκαία διευκρίνιση είναι ότι όταν μιλάμε εδώ για τα κοινωνικά κέντρα, δεν αναφερόμαστε στα ιδεολογικά κέντρα ή στέκια, τα οποία ούτως ή άλλως έχουν μια αδιαπραγμάτευτη ταυτότητα και καθορίζονται από την πορεία της όποιας αφαίρεσης που έχουν κατά καιρούς ενστερνιστεί. Έχουμε στο νου μας τις συνέπειες που ακολουθούν ένα κοινωνικό κέντρο στο δημόσιο χώρο, και τούτο διότι η ανάγκη για δημόσιο χώρο και έδαφος οδηγεί στην επιλογή ενός κοινωνικού κέντρου. Το ζήτημα της αυτονομίας ενός κοινωνικού κέντρου δεν αφορά την αυτονομία του από κρατικές ετερονομίες αλλά και από ιδεολογικές, και το ζήτημα αυτό ήρθε να το διαλευκάνει ο πιο νέος διαφωτισμός αυτονομίας, αυτός του ζαπατιστικού κινήματος.

> *Άμα τη εμφανίσει του, κοινοποίησε ένα αφήγημα για την πολιτική, τους δημόσιους χώρους, την αυτοοργάνωση και η αυτονομία βρήκε τη θέση της σε αυτή τη νέα αντιεξουσιαστική πολιτική.*

Οι Ζαπατίστας, ως κίνημα αλλά και ως κοινότητες, έχουν ένα πλαίσιο και έναν σαφή προσανατολισμό, ωστόσο η πόρτα τους είναι ανοιχτή στην κοινωνία για διαβούλευση και πράττειν. Και επειδή η ανοιχτότητα είναι η μοναδική εμπειρία στην περίπτωσή τους, φρόντισαν αυτό να είναι εμφανές αλλά και να το καταθέτουν σε κάθε εμφάνισή τους, σε κάθε λόγο τους. Αν και το ζαπατίστικο κίνημα δεν είναι τόσο «σέξυ», όπως ήταν τα μέχρι τότε γκεβαρικά και αντιιμπεριαλιστικά αντάρτικα, απέδωσε στην αυτονομία το αισθητό νόημα της, έξω από τους παραδοσιακούς

ρόλους της πρωτοπορίας, της μιας και μοναδικής αλήθειας και τους ρόλους της αγωνιστικής πανούκλας. Με αυτή την έννοια προσδιόρισε τη νέα πολιτική της ανοιχτότητας και του δημόσιου χώρου.

Αυτά είχαμε υπόψη, όταν το 2005 ανοίγαμε τον ελεύθερο κοινωνικό χώρο Nosotros και θεμελιώναμε για πρώτη φορά την «Ανοικτή Συνέλευση» σαν μια εκδοχή του ζαπατισμού στις πόλεις. Το αντιεξουσιαστικό πλαίσιο λειτουργίας, η άμεση δημοκρατία και η αντιιεραρχία, όχι μόνο δεν χειραγωγούσε, αλλά, μάλιστα, έδινε περιεχόμενο και μεγαλύτερη ανοιχτότητα στην αυτονομία της Ανοικτής Συνέλευσης. Από την πρώτη μέρα, το Nosotros, σαν πρόταση, επιβεβαιώθηκε κοινωνικά και πολιτικά, διότι ήταν φανερό ότι ένα υποκείμενο ήδη ήταν σε κατάσταση αναμονής για νέες προτάσεις. Στη δεκαετία που ακολούθησε, η παραγωγή πολιτικής κινηματικών πανελλαδικών παρεμβάσεων, η προώθηση του διαλόγου κι ενός νέου διαφωτιστικού παραδείγματος καθώς και η πολιτιστική πολυμορφία που γέννησε και φιλοξένησε, ήταν τα αποδεικτικά στοιχεία ότι κινούνταν στο ρυθμό της δεκαετίας του 2000. Και το λέω αυτό, διότι η πιο παραγωγική -πολιτικά- δεκαετία για την κουλτούρα της αυτονομίας ήταν αναμφίβολα αυτή του 2000-20012.

> *Η Ιστορία σε αυτή τη δεκαετία (σύνοδος 2003 Θεσσαλονίκη, φοιτητική εξέγερση 2006, φυλακές 2008 και Δεκέμβρης 2008) έδωσε σε όλες τις εκδοχές την ευκαιρία να δοκιμαστούν. Όποιες εκδοχές ηττήθηκαν τότε, ηττήθηκαν για πάντα.*

Ανοιχτότητα και Αυτονομία

Η ανοιχτότητα (ανοιχτή συνέλευση, παροδική συμμετοχή, εκλεκτική ταύτιση, δημόσια διαβούλευση) μπορεί να είναι αναγκαίος όρος, αλλά από μόνη της δεν αποτελεί σε καμιά περίπτωση προσδιοριστικό και καθοριστικό παράγοντα για την Αυτονομία. Με την παραδοχή ότι η ανοιχτή συνέλευση αποφασίζει και κατά συνέπεια έχει την εξουσία, η εμπειρία μάς δίδαξε ότι τα χαρακτηριστικά της ανοιχτής συνέλευσης δεν οδηγούν

αναγκαστικά στη συμμετοχή κι ότι η ανάθεση καθώς και η ετερονομία εμφανίζονται σαν αναγκαίες επιλογές της συλλογικής λειτουργίας. Με άλλα λόγια, η ανοιχτή συνέλευση δεν δημιουργεί δεσμούς και δέσμευση προκειμένου να λειτουργήσει το συλλογικό και κατά συνέπεια και η αυτονομία, η οποία απαιτεί πολύπλευρη συμμετοχή και, μάλιστα, συνείδηση της συμμετοχής.

> *Πράττουμε όμως σε ένα γενικότερο περιβάλλον, όπου ο κοινωνικός δεσμός έχει διαρραγεί καθολικά και η εξατομίκευση είναι αυτή που κυριαρχεί σε όλες τις συλλογικές θεσμίσεις είτε μιλάμε για τον θεσμό της οικογένειας είτε για τον άτυπο θεσμό μιας πολιτικής συλλογικότητας.*

Η καθολική διάλυση λοιπόν του κοινωνικού δεσμού είναι αυτή που μετατρέπει την ετερονομία (το κράτος με τις συνεχείς θεσμίσεις του) σε μοναδικό ρυθμιστή των κοινωνικών σχέσεων και την καταφυγή σε αυτήν σε επιλογή για την επίτευξη της αποτελεσματικότητας. Ακόμα και στο επίπεδο της κυρίαρχης πολιτικής, οι επαγγελματίες πολιτικοί διαπιστώνουν την απόδραση της πολιτικής και την έκπτωσή της σε μια διαχειρισιμότητα και κυβερνησιμότητα. Μπορεί όμως η κοινωνία ή μια συλλογικότητα να λειτουργήσει για πάντα χωρίς δεσμούς; Σε καμιά περίπτωση, όσο μεγάλη χρονικά κι αν μας φαίνεται αυτή η παρούσα μεταβατική περίοδος.

Με αυτή την παραδοχή κατά νου, η αναζήτηση του κοινωνικού δεσμού είναι συνεχής και αναγκαία για την ύπαρξη της κοινωνίας. Το ζήτημα είναι ότι ο νέος κοινωνικός δεσμός δεν μπορεί να γίνει με τους παραδοσιακούς όρους (όπως λένε οι συντηρητικοί οποιασδήποτε απόχρωσης συμπεριλαμβανομένων και των αριστερών, αναρχικών), διότι αυτοί κατέρρευσαν. Ασφαλώς λοιπόν μπορεί να αναδυθούν νέοι κοινωνικοί δεσμοί αλλά με νέους όρους και τα κοινωνικά κέντρα είναι ακόμη το ιδανικό σημείο-έδαφος αυτής της αναδημιουργίας.

Στην ίδια αντιστοιχία βρίσκεται και η αυτονομία, η οποία παράγεται από τον κοινωνικό δεσμό και τον οποίο απαιτεί για να

υπάρξει. Ταυτοχρόνως, αυτονομία και αυτοθέσμιση δεν μπορούν να γίνουν με παραδοσιακά υλικά και ρόλους. Φανταστείτε να προτείναμε στη Γυναίκα να επανακτήσει τους παραδοσιακούς εσώκλειστους ρόλους (νοικοκυρά, μητέρα) προκειμένου να ανασυγκροτηθεί ο θεσμός και ο δεσμός της οικογένειας. Είναι το ίδιο με το να φανταστούμε σήμερα την ύπαρξη ενός κόμματος ή μιας οργάνωσης προκειμένου να μεσολαβήσει για την κοινωνική απελευθέρωση.

> *Τα κοινωνικά κέντρα, και αυτό πλέον είναι εκ των ων ουκ άνευ, δεν μπορούν να λειτουργούν παρατημένα στη ροή της καθολικής εξατομίκευσης, διότι όσο πιο ανοικτά είναι τόσο περισσότερο καθορίζονται από το περιβάλλον.*

Το πρόταγμα κάθε κοινωνικού κέντρου είναι απαραίτητο να εναρμονίζεται με αυτό της αυτονομίας και η αυτονομία προϋποθέτει την άρνηση των παραδοσιακών ρόλων αλλά και των παραδοσιακών ιδεολογιών, διότι σε αντίθετη περίπτωση θα ήταν η αυτονομία ένα ετεροκαθορισμένο αφήγημα ενός άλλου κόσμου.

Η αυτονομία και το κοινωνικό κέντρο δεν μπορούν να επιβιώσουν χωρίς τη συνεχή ανανέωση του πολιτικού και πολιτισμικού προτάγματος αλλά και της τροπικότητας. Ο κοινός προσανατολισμός και ένα πλαίσιο θα είναι πάντα αυτό που κατοχυρώνει το συλλογικό. Αυτά, όμως, θα είναι έννοιες άνευ σημασίας, αν απουσιάζει η αυτοθέσμιση -αυτή η επίπονη διαδικασία παραγωγής δεσμού-δέσμευσης. Η αυτοθέσμιση της ανοικτής συνέλευσης θα δώσει νόημα και περιεχόμενο στην αυτονομία, αφού θα είναι η αισθητή αποτύπωσή της και η απόφαση της συνέλευσης θα είναι ουσιαστική, αφού θα έχει απαντηθεί ποιος μπορεί να συμμετέχει στην απόφαση και στην υλοποίηση. Σε αυτό ακριβώς το σημείο έρχεται και η ανοιχτότητα ως όρος, προκειμένου το κοινωνικό κέντρο να εισέλθει στο δημόσιο χώρο και να αναπαραχθεί, αναπαράγοντας, παράλληλα, τον δεσμό της υτονομίας.

Κατάσταση αναμονής και εξόδου

Η κατάσταση αναμονής είναι η κατάσταση όπου η ένταση των κοινωνικών και κινηματικών αισθητήρων είναι στην κορύφωση τους, στο βαθμό που η συνειδητή επιλογή της αυτοθέσμισης και της δημιουργίας δεσμών θα μας επιτρέψει τη δημιουργία αυτόνομων αντιεξουσιαστικών δομών. Και αυτό δεν μπορεί να γίνει πλέον -στη σημερινή ευρωπαϊκή πραγματικότητα- χωρίς ή για την κοινωνία. Τα αυτόνομα κοινωνικά κέντρα έχουν μόνο μία επιλογή πλέον προκειμένου να συμμετέχουν και ενδεχομένως να αντιστρέψουν την εξοργισμένη κοινωνική ανικανότητα σε μια γενικευμένη δημιουργία αυτόνομων δομών. Με άλλα λόγια, αντί τα κοινωνικά κέντρα να διαχειρίζονται ανάγκες αλλά και επιθυμίες στο εσωτερικό της αυτονομίας τους, να προσπαθήσουν την μεγάλη έξοδο στο δημόσιο χώρο δημιουργώντας αυτόνομες δομές. Τα ζητήματα του δημόσιου χώρου καθώς και του αισθητού κόσμου αλλά και η αυτοδιαχείριση τους είναι μια τακτική αφαίρεσης και ακρωτηριασμού της ετερονομίας και συγχρόνως διεύρυνσης της αυτονομίας. Με αυτό το τελευταίο, κάπως σχηματικό, εννοώ ότι η αυτονομία μπορεί να αναδείξει, αναδημιουργώντας, νοηματοδοτώντας εκ νέου τα αισθητά.

> *Η λειτουργία μιας αυτόνομης συνέλευσης μέσα στο κοινωνικό κέντρο καθορίζεται αργά ή γρήγορα από τα συμβάντα του έξω κόσμου.*

Να σπάσουμε λοιπόν το νήμα του διαχωρισμού και να πιάσουμε το νήμα που μας συνδέει με το δημόσιο χώρο συνειδητά, με δεσμό και δέσμευση, σε μια διαρκή αλληλεπίδραση. Η κοινωνική δικτύωση (του κοινωνικού κέντρου) και, επαναλαμβάνω, η αυτοθέσμιση, αυτόνομων κοινωνικών δομών να είναι ο ένας πόλος. Ο άλλος ήδη υπάρχει, είναι το κράτος και οι ετερονομίες. Μια τέτοια δυαδική κατάσταση θα φέρει τέλος στην εξεγερμένη κοινωνική αδυνατότητα.

And now for something completely different

του Βασίλη Γεωργάκη

Δύο διαφορετικές εικόνες, δύο διαφορετικές εκδοχές της παρουσίας στον δημόσιο χώρο, οι οποίες και προκάλεσαν τόσο διαφορετικές αντιδράσεις.

Από την μία έχουμε τους αγριωπούς έφηβους στην Κατερίνη να ωρύονται για τον Κατσίφα. Ποιον Κατσίφα; Ναι, εκείνον τον εθνικιστή που εισέβαλε οπλισμένος με καλάσνικοφ σε χωριό ενώ κόσμος κυκλοφορούσε – ίσως ό,τι πιο κοντινό έχουμε δει σε «μαζικό δολοφόνο» (mass shooter) στην γειτονιά μας. Ο Κατσίφας φυσικά μπήκε σε αυτό το ιδιότυπο μαρτυρολόγιο που διατηρεί μερίδα της ελληνικής κοινωνίας, στο οποίο συνυπάρχουν από ημίτρελοι σαν τον Κατσίφα, μέχρι στρατιωτικοί που σκοτώθηκαν λόγω αστοχίας υλικού ή και αστυνομικοί που αναβοσβήνουν κάθε χρόνο αθόρυβα σαν χριστουγεννιάτικα λαμπιόνια. Εθνικισμός, Μακεδονία, Βόρεια Ήπειρος, αρρενωπότητα, αλυτρωτικά οράματα, όλα στο μπλέντερ, αλλά φυσικά με το βλέμμα στραμμένο στον εσωτερικό εχθρό. Ο ελληνικός εθνικισμός είναι πια κολοβός, η μεγάλη δεξιά πολυκατοικία έχει συναρτήσει τόσο ξεδιάντροπα τις τύχες της με τον παγκοσμιοποιημένο καπιταλισμό και τις επιταγές του, που οποιαδήποτε έξαρση τυχοδιωκτικού εθνικισμού α λα Κατσίφα, μπορεί για τα μάτια του κόσμου να αντιμετωπίζεται με συμπάθεια, αν δεν ενθαρρύνεται. Στην πραγματικότητα, όμως, είναι τουλάχιστον ανεπιθύμητη, όπως με πικρό τρόπο διαπίστωσαν οι Χρυσαυγίτες. Από τους μαθητές της Κατερίνης δεν περιμένει κανείς να πάρουν την Πόλη, αλλά να στηρίξουν με κάθε τρόπο το υπάρχον, με πρώτο βήμα να γίνουν καλοί κοινωνοί της κοινότητας του Έθνους, που συνέχει πέρα από ταξικές, κοινωνικές και πολιτιστικές διαφορές όλους του υπηκόους/πολίτες του Κράτους.

Και από την άλλη έχουμε αυτές τις κοπέλες που με εκπληκτικό

τρόπο κατέδειξαν την ανοησία της δημόσιας τελετής που είναι οι παρελάσεις. Αντλώντας από το χιούμορ των Monty Python και την παράδοση των Καταστασιακών εισβάλλουν στην παρέλαση που έλαβε χώρα στη Νέα Φιλαδέλφεια (περιοχή που μόνο τυχαία δεν επέλεξαν όπως εξήγησαν και οι ίδιες) και παρέλασαν με Ανόητο Περπάτημα – με τον τρόπο που κανονικά θα έπρεπε να βλέπουμε τις παρελάσεις. Οι αντιδράσεις ποικίλλουν, αλλά το κοινό συναίσθημα είναι της καταδίκης; Γιατί; Γιατί με κάτι τόσο απλό εκτέθηκε η γελοιότητα και η υποκρισία των τελετών αυτών που μεταφράζουν με απτό τρόπο το αφήγημα της Εθνικοφροσύνης. Το χειρότερο έγκλημά τους ωστόσο είναι ένα ακόμα. Το φύλο τους. Μπορεί οι πιτσιρικάδες με τα σκουλαρίκια ή τις χορευτικές φιγούρες να δέχονται σφοδρή κριτική, ωστόσο ειδικά σε μία παρέλαση όπου κάθε μάσκα πολιτικής ορθότητας πέφτει, οι γυναίκες αντιμετωπίζονται με τον τρόπο που πραγματικά τις βλέπει ο εθνικός κορμός: ως μηχανές αναπαραγωγής και ανατροφής των ανδρών που θα πραγματώσουν τα εθνικά οράματα. Υπό αυτήν την έννοια η σάτιρα των κοριτσιών είναι διπλά ασυγχώρητη – δεν έχουν κανέναν απολύτως δικαίωμα να κριτικάρουν το εθνικό αφήγημα. Δεν ζητήθηκε και δεν πρόκειται να ζητηθεί από αυτές ποτέ κάποια γνώμη επί του θέματος.

Αντιμέτωποι συνεχώς με τις θανατοπολιτικές που τα Έθνη-Κράτη επιβάλλουν, δεν μπορούμε παρά να στεκόμαστε δίπλα στον οποιονδήποτε αμφισβητεί με τόσο έξυπνο τρόπο τις τελετές αυτές που νομιμοποιούν τον εθνικισμό – πόσο μάλλον στον δημόσιο χώρο.

Ακολουθεί το ίδιο το κείμενο που έστειλαν οι «δράστες» της Νέας Φιλαδέλφειας, όπως το έστειλαν στην Εφημερίδα των Συντακτών:

“Στρατιωτάκια ακούνητα, μέρα ή νύχτα;

Στρατιωτάκια ακούρδιστα, μέρα ή νύχτα;

Πώς στα παιδικά παιχνίδια εμπλέκονται οι αρχηγοί, οι στρατοί και τα στρατιωτάκια τους;

Στρατοί που κάνουν πολέμους, βομβαρδισμούς, επεμβάσεις.

Και εμείς επέμβαση εκτάκτου ανάγκης κάναμε αλλά χωρίς την παραμικρή άσκηση βίας.

Καλλιτεχνική επέμβαση, κάτι σαν παιχνίδι.

Υπήρξαμε για λίγο στρατιωτάκια που αρχίζουν να ξεκουρδίζονται, να βραχυκυκλώνουν απέναντι στις διαταγές, τα παραγγέλματα, τα εμβατήρια. Ίσως γιατί πλέον δεν μας πείθουν οι ιδέες που ενσαρκώνονται σε όλα αυτά.

Τι κοινό μπορεί να ‘χει ο μιλιταρισμός με την ελευθερία; Τι σχέση μπορεί να ‘χει η υπεράσπιση της ελευθερίας ενός λαού με τον πατριωτισμό που διδασκόμαστε από μικρά παιδιά; Στα σχολεία, στις παρελάσεις, παντού.

Ο πόλεμος του ανθρώπου για την ελευθερία του δεν είναι έπος ούτε τραγωδία. Είναι η ίδια η ζωή εν κινήσει. Κίνηση που δεν μπορεί να ελεγχθεί και να μπει σε καλούπια.

Γι’ αυτό και εμείς μπήκαμε στην παρέλαση ακαλούπωτοι… Υπό την πνευματική μπαγκέτα του μεγάλου στρατάρχη της αγγλικής κωμωδίας, John Cleese και όσων μας έχουν διδάξει οι Monty Python. Με το δικό μας silly walk και ρυθμό.

Στα μάτια των επισήμων και πολλών θεατών, είδαμε την περιέργεια, την έκπληξη αλλά και την υποτίμηση. Άλλοι μας γιούχαραν, άλλοι μας πέρασαν για “προβληματικά παιδιά”. Αυτά ακριβώς είναι τα όρια του πατριωτισμού τους. Η πατρίδα των κανονικών, των προβλέψιμων, των άριστων.

Εμείς ήρθαμε από άλλες πατρίδες. τις πατρίδες των περιττών, των απρόβλεπτων, των ζωντανών. Εις οιωνός άριστος αμύνεσθαι περί ελευθερίας, λοιπόν.

Υ.Γ.

Επιλέξαμε να πάμε στο δήμο της Ν. Φιλαδέλφειας- Ν. Χαλκηδόνας σε μια γειτονιά χτισμένη από πρόσφυγες, τους κατεξοχήν

περιττούς και απόβλητους της ελληνικής κοινωνίας και τότε και τώρα.

10 “στρατιωτάκια” της υπο-κριτικής τέχνης”

Η καταστροφή της Συρίας και η Ροζάβα

του Μιχάλη Κούλουθρου

Ο πόλεμος της Συρίας είναι ένα σκηνικό αταξίας. Μιας αταξίας που χορεύει στον ρυθμό των στρατών και των όπλων που οι εθνικισμοί, οι κρατικές ιδεολογίες, οι ιμπεριαλισμοί και οι φονταμενταλισμοί θέτουν σχεδόν πάντα στο προσκήνιο. Ορίζεται με μάχες, σφαγές εναντίον αμάχων, εκτοπίσεις και προσφυγικά ρεύματα, αλλά η κάθε πλευρά εκπροσωπείται ταυτόχρονα σε θεσμικά όργανα, ενώσεις κρατών, διαπραγματευτικά τραπέζια και γραβατοφορεμένες συναντήσεις.

Το Συριακό Δημοκρατικό Συμβούλιο (SDC) που συγκροτήθηκε στη Ροζάβα και αυτή τη στιγμή βρίσκεται σε θανάσιμο κίνδυνο ανάμεσα στις δυνάμεις του Άσαντ και του τουρκικού κράτους, έθεσε έναν ορίζοντα που δεν μπορούσε να γίνει αντιληπτός, παρά μόνο αν κάποιος έπαιρνε απόσταση από τις συνήθειες και τους αυτοματισμούς της γραφειοκρατικής και στρατιωτικής διαχείρισης της διεθνοπολιτικής αταξίας. Βάζοντας έναν πολιτικό ορίζοντα διαχείρισης των κοινοτήτων της, έπαιξε με βάση τους κανόνες του παιχνιδιού και την ίδια στιγμή εναντίον τους. Για αυτό και δεν έγινε και ούτε πρόκειται να γίνει αντιληπτή από όσους ευθυγραμμίζονται με μιλιταριστικές στρατηγικές και γεωπολιτικά στρατόπεδα.

Ο πόλεμος της Συρίας και οι δυνάμεις επέμβασης

Προσπαθώντας να βάλουμε μια τάξη στις πολεμικές πλευρές και να κατανοήσουμε τα κίνητρα της καθεμιάς, πέφτουμε σε έναν λαβύρινθο από βραχύχρονες συμμαχίες και αντιφατικά κίνητρα. Θα το επιχειρήσουμε με συντομία και αναπόφευκτη στρογγυλοποίηση, για να κατανοήσουμε τι αντιμετωπίζουν πρακτικά οι πολίτες της Ροζάβα και με ποιες δυνάμεις αντιπαρατίθενται:

Οι εξεγέρσεις της «αραβικής άνοιξης» υπήρξαν το σημείο αφετηρίας του πολέμου. Οι διαδηλώσεις των Σύριων αντιμετωπίστηκαν με σκληρή καταστολή και γρήγορα η κατάσταση οξύνθηκε προκαλώντας πόλεμο ανάμεσα στο συριακό κράτος και σε διάφορες ομάδες αντιπολίτευσης ή απόσχισης. Σε αυτό το σημείο (στην πραγματικότητα αρκετά πριν από αυτό) αρχίζει η κάθε πλευρά της διεθνούς πολιτικής να διαλέγει εχθρούς και συμμάχους.

Το ρωσικό κράτος έσπευσε να προστατεύσει το καθεστώς, αρχικά με χρηματοδότηση και παροχή όπλων, στη συνέχεια με άμεση στρατιωτική επέμβαση και αεροπορική συνδρομή. Η Συρία είναι σύμμαχος του ρωσικού κράτους από την εποχή του Ψυχρού Πολέμου και η οικογένεια Άσαντ είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τον ρωσικό ιμπεριαλισμό στη Μέση Ανατολή. Στο έδαφος της Συρίας διακυβεύονται πολλά: η ναυτική βάση στην Τάρτο, αεροπορικές βάσεις, βάσεις μυστικών υπηρεσιών, οπλικές εμπορικές συμφωνίες και ενεργειακοί αγωγοί. Από το 2011 μέχρι το 2015 ο Άσαντ είχε χάσει τον έλεγχο στο μεγαλύτερο κομμάτι της χώρας, αλλά η ρωσική παρέμβαση τον βοήθησε να ανακτήσει τον έλεγχο στο μεγαλύτερο κομμάτι της χώρας.

Το αμερικανικό κράτος μπήκε στη διαμάχη επίσης αμέσως, στηρίζοντας την αντιπολίτευση (ή καλύτερα τις αντιπολιτεύσεις). Η επέμβασή ήταν έμμεση και στην ουσία η «πολιτική» του αμερικανικού κράτους περιορίστηκε αρχικά στο να μοιράζει όπλα σε διάφορες ομάδες, με στόχο την ανατροπή του καθεστώτος ή (πιο ρεαλιστικά) την αποσταθεροποίηση και την διαιώνιση του πολέμου, πλήττοντας έτσι το ρωσόφιλο κράτος και αναγκάζοντας τον ρωσικό στρατό σε μακροχρόνια διαμάχη. Όταν το ISIS εισέβαλε και άρχισε να καταλαμβάνει κομμάτια της

βορειοανατολικής Συρίας και της Ροζάβα γύρω στο 2015, ο αμερικάνικος στρατός αξιοποίησε την ευκαιρία και προχώρησε κι αυτός σε άμεση παρέμβαση βοηθώντας με οικονομική και στρατιωτική βοήθεια τις κουρδικές κοινότητες, οι οποίες πολεμούσαν για την επιβίωσή τους απέναντι στις τζιχαντιστικές δυνάμεις, ενώ ταυτόχρονα αποθάρρυνε με την παρουσία του τις δυνάμεις της Τουρκίας να εισβάλουν από τον βορρά. Προχώρησαν επίσης σε βομβαρδισμούς εναντίον του συριακού στρατού, από κοινού με διάφορους συμμάχους όπως η Γαλλία και η Αγγλία, αλλά σε γενικές γραμμές δεν μπήκαν σε άμεση αντιπαράθεση με το συριακό καθεστώς και χρησιμοποίησαν κατά κύριο λόγο τοπικές proxy δυνάμεις, τις οποίες χρηματοδότησαν και εξόπλισαν.

Οι σουνιτικές φονταμενταλιστικές οργανώσεις προσπάθησαν να καταλάβουν τον συριακό βορρά αξιοποιώντας τη βοήθεια της Σαουδικής Αραβίας και της Τουρκίας, οι οποίες τις συνέδραμαν δειλά-δειλά και σε διάφορες περιόδους. Ο συριοϊρακινός βορράς είχε πάντοτε σουνιτική πλειοψηφία, ενώ ο νότος σιιτική. Ο κάθετος συνοριακός διαχωρισμός Συρίας-Ιράκ συνέβη πολύ πίσω στον χρόνο λόγω του αγγλογαλλικού αποικιοκρατικού ανταγωνισμού. Με την πτώση του καθεστώτος Σαντάμ το 2003-5 στο Ιράκ μετά την αμερικανική παρέμβαση στη χώρα, το ISIL (το ιρακινό παρακλάδι του Ισλαμικού Κράτους) επέλασε και απέκτησε δύναμη στον ιρακινό βορρά. Το ξέσπασμα του συριακού πολέμου τους έδωσε την ευκαιρία να επεκταθούν και να αποκτήσουν θέσεις και στη βορειοανατολική Συρία, όπου εν τέλει απωθήθηκαν από τις δυνάμεις του YPG/YPJ και απομακρύνθηκαν προς την έρημο. Παράλληλα, και πάλι στον βορρά, η αλ-Νούσρα (το συριακό παρακλάδι της αλ-Κάιντα) στη βορειοδυτική Συρία απέκτησε έλεγχο στην περιοχή συνεργαζόμενη με αντιπολιτευτικές δυνάμεις (αυτές που χρηματοδοτούσαν οι Αμερικάνοι), όπως ο FSA, αλλά και με συνδρομή του τουρκικού στρατού και της Σαουδικής Αραβίας. Οι βασιλιάδες της Σαουδικής Αραβίας έδρασαν σε μεγάλο βαθμό ως μεσάζοντες της αμερικάνικης βοήθειας προς τις αντιπολιτευόμενες ομάδες, διοχετεύοντας όπλα και χρήματα μεταξύ άλλων και στις σουνιτικές οργανώσεις.

Κάπου εκεί μπαίνουν στον πόλεμο και οι σιιτικές δυνάμεις, δηλαδή το κράτος του Ιράν, αλλά και μικρότερες δυνάμεις, όπως η Χεζμπολάχ του Λιβάνου. Το καθεστώς Άσαντ ήταν από τα λίγα που διατηρούσε σχετικά καλές σχέσεις με το Ιράν μέσα στον σουνιτοκρατούμενο αραβικό κόσμο και η προοπτική μιας σουνιτικής απόσχισης του συριακού βορρά έθετε σε κίνδυνο την ιρανική επιρροή στην περιοχή, την ίδια στιγμή που μαίνεται η πολύ έντονη αντιπαράθεση με το Ισραήλ. Ο συριακός βορράς χρησιμοποιείται εδώ και χρόνια με την ανοχή του Άσαντ από το ιρανικό κράτος, προκειμένου να εμπορεύεται όπλα με τη Χεζμπολάχ στο Λίβανο. Έτσι ταυτίστηκαν εν μέρει με τη ρωσική πολιτική υποστήριξης του καθεστώτος, για διαφορετικούς λόγους.

Το κράτος του Ισραήλ με τη σειρά του, βλέποντας την ιρανική επιρροή να αυξάνεται στη Συρία, ξεκίνησε βομβαρδισμούς εναντίον ιρανικών θέσεων από το Γκολάν, μια περιοχή της Συρίας, την οποία κατέχει παράνομα (σύμφωνα με τον ΟΗΕ) από την εποχή του πολέμου του Γιομ Κιπούρ το 1973.

Εκεί που τα πράγματα γίνονται πραγματικά περίπλοκα είναι στην περίπτωση του τουρκικού κράτους. Ο πρωταρχικός στόχος ήταν, πολεμώντας το καθεστώς Άσαντ, να αποκτήσει έναν αναβαθμισμένο ρόλο στα ζητήματα της Μέσης Ανατολής και να ιδρύσει μια σχέση περιφερειακής ηγεμονίας με τα αραβικά κράτη. Στη συνέχεια, καθώς οι κουρδικές κοινότητες οργανώθηκαν κάτω από τα νότια σύνορά της Τουρκίας, η τακτική της προσανατολίστηκε στη διάλυσή τους, καθώς μία πιθανή κουρδική αυτονομία στα σύνορα Συρίας-Τουρκίας μπορεί να επηρέαζε τους συσχετισμούς της κουρδικής μειονότητας στο εσωτερικό της Τουρκίας. Σε αυτό το πλαίσιο συνεργάστηκε με τις ισλαμιστικές οργανώσεις, δημιούργησε δικές της πολιτοφυλακές στον συριακό βορρά, ενώ οργάνωσε και στρατιωτικές επεμβάσεις στο Ιντλίμπ το 2017 και στο Αφρίν το 2018. Οι συνεργασίες της με τις μεγάλες δυνάμεις άλλαζαν σχεδόν ανά μήνα, και η τακτική της την έφερε πότε σε σύγκρουση και πότε σε συμμαχία με όλες σχεδόν τις πλευρές, πλην των Κούρδων.

Οι κοινότητες της Ροζάβα αξιοποίησαν αυτό το κενό εξουσίας,

προκειμένου να συγκροτήσουν πολιτικά όργανα και να αποκτήσουν αυτονομημένη διοίκηση της περιοχής τους. Προχώρησαν σε μια σειρά από θεσμίσεις, βασισμένοι στον δημοκρατικό συνομοσπονδισμό και προσπάθησαν να ενσωματώσουν στο πολιτικό αυτό πλαίσιο όλες τις εθνότητες της περιοχής, που ζούσαν εδώ και χρόνια κάτω από την καταστολή του καθεστώτος Άσαντ. Το Συριακό Δημοκρατικό Συμβούλιο (SDC), αλλά και οι Συριακές Δημοκρατικές Δυνάμεις (SDF) που το προστάτευαν στρατιωτικά, έθεσαν ως στόχο τη διατήρηση του εδάφους τους, την εφαρμογή εντός αυτού του εδάφους μιας δημοκρατικής και συμπεριληπτικής πολιτικής, χωρίς ωστόσο να θέσουν αίτημα απόσχισης από το κράτος της Συρίας. Πολέμησαν επιτυχημένα εναντίον του ISIS και κατάφεραν να κατοχυρώσουν ένα μεγάλο κομμάτι εδάφους στη βόρεια Συρία.

Αυτή είναι η κατάσταση μέχρι την απόσυρση των Αμερικάνων πριν 10 μέρες, στις 6 Οκτωβρίου. Στον παρακάτω χάρτη του al–Jazeera απεικονίζεται ο καταμερισμός των εδαφών στις 13 Μαρτίου του 2019. Το μεγαλύτερο κομμάτι της χώρας ελέγχεται από τον Άσαντ με τη συνδρομή των ρωσικών και των ιρανικών δυνάμεων. Στον βορρά έχουμε τρεις πλευρές: στο βορειοδυτικό τμήμα το Ιντλίμπ και η γύρω περιοχή ελέγχεται από αντάρτικες ομάδες γύρω από την αλ-Νούσρα και διάφορες αντιπολιτευτικές πολιτοφυλακές. Γύρω από την περιοχή τους βρίσκεται μια αποστρατιωτικοποιημένη ζώνη, που χωρίζει τις δυνάμεις του Άσαντ και τους αντάρτες και η οποία συμφωνήθηκε στις συνομιλίες της Αστάνα με τη διαμεσολάβηση της Τουρκίας. Βορειοανατολικά, το κομμάτι αυτό συνορεύει με τις τουρκικές δυνάμεις που εισέβαλαν στο Αφρίν. Στο μεγάλο βορειοδυτικό τμήμα της χώρας είναι η Ροζάβα που ελέγχεται από το Συριακό Δημοκρατικό Συμβούλιο (SDC) των τριών καντονιών των Κούρδων. Νότια της Ροζάβα, στη συριακή έρημο έχει καταφύγει το ISIS, ενώ ένα άλλο του κομμάτι έχει κινηθεί προς τα ανατολικά, στο βόρειο Ιράκ. Νοτιοανατολικά της χώρας έχουν καταφύγει αντιπολιτευτικές ομάδες, απωθημένες από την αντεπίθεση του Άσαντ.

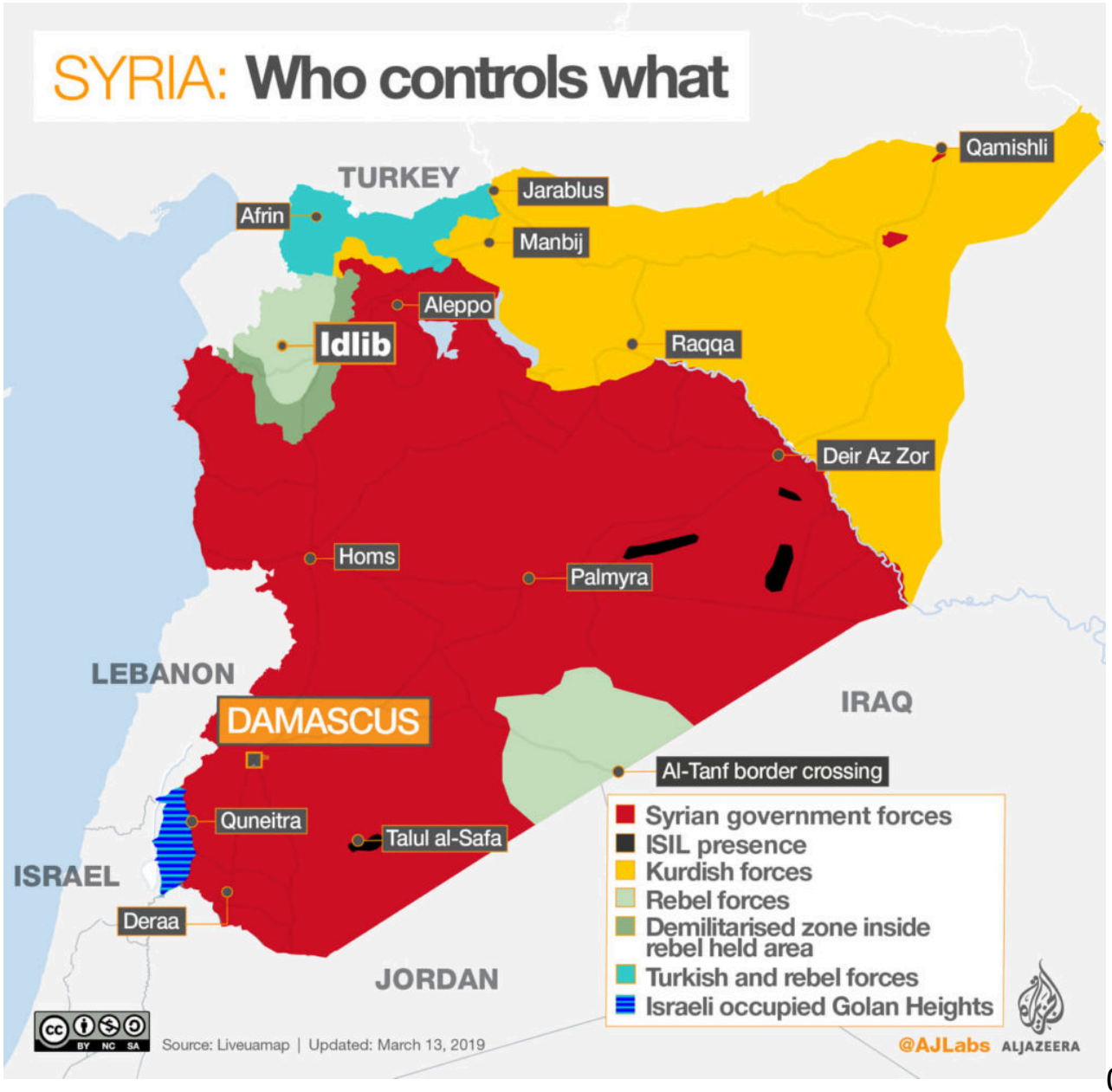

Ουσιαστικά, τέτοια παραμένει η κατάσταση μέχρι τις 7 Οκτωβρίου, οπότε οι Αμερικάνοι αποσύρουν τις λίγες δυνάμεις τους από τη βόρεια Συρία. Όπως έχει γίνει ήδη κατανοητό, αυτά που συμβαίνουν στη Συρία δεν σχετίζονται μόνο με τη Συρία. Τις περισσότερες φορές δεν σχετίζονται ούτε καν *κυρίως* με τη Συρία. Η Συρία είναι στόχος των διάφορων κρατικών σχεδιασμών, επειδή μπορεί να χρησιμεύσει ως μέσο προς ευρύτερους στόχους, και αυτό είναι που καθιστά την κατάσταση δύσκολη για τις κουρδικές κοινότητες.

Το ευρύτερο πλαίσιο και η αποχώρηση των ΗΠΑ

Η ευρύτερη σύγκρουση ανάμεσα στο τρίγωνο Ισραήλ, Ιράν και

Σαουδικής Αραβίας απλώνει τη βαριά σκιά της στα πολεμικά τεκταινόμενα της Συρίας. Το Ισραήλ και η Σαουδική Αραβία είναι σε μεγάλο βαθμό σύμμαχοι των Αμερικάνων, αλλά παράλληλα αντίπαλοι μεταξύ τους. Αξιοποιώντας την αντίφαση αυτή, το ρωσικό κράτος προσπαθεί να διευρύνει την επιρροή του προς τα εκεί με συμφωνίες όπλων και ενέργειας. Το Ιράν έχει παραδοθεί από τη διακυβέρνηση Τραμπ στη σφαίρα επιρροής της Ρωσίας, με μία σειρά από αλλοπρόσαλλες επιλογές. Το τουρκικό κράτος έχει κάνει επίσης μεγάλη προσπάθεια να αποκτήσει βάρος στις αντιπαραθέσεις και το έχει κατορθώσει μέχρι ένα σημείο. Ταυτόχρονα το ίδιο το τουρκικό κράτος λειτουργεί ως μήλο της έριδος μεταξύ ΗΠΑ-Ρωσίας. Είναι μέλος του ΝΑΤΟ, οπότε de facto σύμμαχος των Αμερικάνων, αλλά ανοίγεται και προς τη ρωσική πλευρά. Το καλοκαίρι που μας πέρασε, η Τουρκία προχώρησε σε συμφωνία αγοράς από τη Ρωσία του πυραυλοβόλου αντιαεροπορικού συστήματος S-400 και ήδη της έχουν καταβληθεί δύο δόσεις. Αυτό το χαοτικό και βρώμικο πεδίο συμφωνιών και αντιπαραθέσεων μεταξύ των διαφόρων μεγάλων και μικρών ιμπεριαλισμών είναι ο καμβάς, πάνω στον οποίο λαμβάνονται οι αποφάσεις. Η κάθε πλευρά προσπαθεί να δημιουργήσει τετελεσμένα, να προσεταιριστεί τις υπόλοιπες και να βάλει τη συζήτηση στο πλαίσιό της.

Σε αυτό το πλαίσιο μπορούμε να τοποθετήσουμε τη λογική πίσω από την αποχώρηση των αμερικάνικων στρατευμάτων. Πριν την αποχώρηση είχαν σταθμευμένους περίπου 1.000 στρατιώτες στη βόρεια Συρία, σε δύο θέσεις: τις πόλεις Τελ Αμπιάντ και Ρας αλ-Αΐν, βόρειες πόλεις κοντά στα σύνορα της Τουρκίας. Η παρουσία τους, αν και ισχνή, δεν άφηνε περιθώρια δράσης του τουρκικού στρατού και των συμμάχων του στην περιοχή. Παράλληλα, εξασφάλιζαν έναν κάποιο ρόλο στην εξέλιξη της όλης υπόθεσης και χρεώνονταν με την προστασία της βόρειας Συρίας από το ISIS. Από την άλλη πλευρά, ωστόσο, μετατράπηκαν σε παράγοντα σταθεροποίησης της σύγκρουσης στην περιοχή. Ο Άσαντ μπορούσε να επικεντρωθεί στην ανάκτηση του ελέγχου στο υπόλοιπο της χώρας, η Τουρκία έμενε στο έδαφός της και οι Κούρδοι, διασφαλισμένοι από τον βορρά, συνέχιζαν τις επιθέσεις

απέναντι στο Ισλαμικό Κράτος. Έτσι οι ΗΠΑ βρέθηκαν να είναι και ο παράγοντας που διαμεσολαβεί στις σχέσεις Ρωσίας-Τουρκίας και απορροφά τα συγκρουσιακά τους συμφέροντα στην περιοχή. Όλα αυτά την ίδια στιγμή που οι βασικές διαπραγματεύσεις για τη Συρία γίνονται ερήμην τους, στην Αστάνα του Καζακστάν μεταξύ της Συρίας, του Ιράν, της Ρωσίας και της Τουρκίας. Αυτήν την ισορροπία τίναξε στον αέρα ο Τραμπ, με την αποχώρηση των αμερικάνικων στρατευμάτων, ανοίγοντας τον δρόμο στον τουρκικό στρατό για εισβολή στα εδάφη της Ροζάβα, αλλά και του συριακού κράτους (για τη συριακή κυβέρνηση εξάλλου τα δύο τελευταία ταυτίζονται). Στην πραγματικότητα πρόκειται για αναδίπλωση των ΗΠΑ, οι οποίες άφησαν τη διαχείριση με όλες τις αντιφάσεις της στα χέρια του ρωσικού κράτους και για αυτό συνάντησε αντίδραση από ένα κομμάτι του αμερικάνικου κράτους.

Η αποχώρηση των Αμερικάνων στις 7 Οκτώβρη, άφηνε τα συριοτουρκικά σύνορα με μια αποστρατιωτικοποιημένη ζώνη 5 χιλιομέτρων. Μετά την αποχώρηση και παρά τις (ούτως ή άλλως επικοινωνιακές) κουτσαβάκικες προειδοποιήσεις του Τραμπ μέσω twitter, το τουρκικό κράτος εισέβαλε στη Ροζάβα χρησιμοποιώντας τις πολιτοφυλακές που είχε στήσει στη βόρεια Συρία. Εξαπέλυσε βομβαρδισμούς σε πόλεις και ξεσήκωσε ρεύματα μετακίνησης του ντόπιου πληθυσμού προς το νότο. Το διακηρυγμένο σχέδιο της τουρκικής εισβολής είναι η εγκατάσταση μιας «ζώνης ασφαλείας» στη βόρεια Συρία, από την οποία θα επιβλέψει τη μετεγκατάσταση 2 εκατομμυρίων Σύριων προσφύγων στη Ροζάβα, που κρατούνται αυτή τη στιγμή στα τουρκικά στρατόπεδα, μετά και τη συμφωνία της ΕΕ με την Τουρκία για τη διαχείριση του μεταναστευτικού. Πρόκειται για ένα σενάριο εθνοκάθαρσης και δημογραφικής μηχανικής, που στόχο έχει να αφανίσει με βομβαρδισμούς κι εκτοπισμούς τον κουρδικό πληθυσμό από τον τόπο του και να τον αποκόψει από τους Κούρδους της νότιας Τουρκίας.

Η συμφωνία με τον Άσαντ και οι κίνδυνοι για το μέλλον

Οι κουρδικές κοινότητες βρέθηκαν μπροστά σε μια κατάσταση, στην οποία διακυβεύονταν η ίδια τους η ύπαρξη. Μετά την

εγκατάλειψή τους από οποιαδήποτε συμμαχική βοήθεια, οι Κούρδοι αποφάσισαν να συμμαχήσουν με τις δυνάμεις του συριακού στρατού. Στο σημείο που έφτασε η κατάσταση, ήταν η μοναδική επιλογή παρά τα τεράστια ρίσκα και τις επικίνδυνες συνέπειες που μπορεί να έχει. Αυτή τη στιγμή, ο συριακός στρατός έχει παρουσία σε πόλεις όπως το Μανμπίτζ, η Αΐν Ίσα και το Τιλ Τεμίρ εντός της Ροζάβα. Οι λεπτομέρειες της συμφωνίας μεταξύ της αυτοδιοικούμενης Ροζάβα και των δυνάμεων του Άσαντ δεν είναι βέβαιες και οι διαρροές είναι αντιφατικές: εκεί που συμφωνούν όλοι είναι ότι μέσα στη συμφωνία υπάρχει κάποια υπόσχεση για συνταγματική αναγνώριση της αυτονομίας της Ροζάβα. Όπως όμως έχουν μάθει οι κάτοικοι αυτών των περιοχών εδώ και έναν αιώνα, οι συμφωνίες αλλάζουν και οι συσχετισμοί των κρατών αδιαφορούν για τις κοινωνικές συνέπειες. Όσο ο συριακός στρατός πατάει πόδι στις περιοχές της Αυτοδιοίκησης, τόσο πιο επισφαλής γίνεται η θέση της Ροζάβα απέναντι στις κρατικές δυνάμεις. Με τη συμφωνία αυτή ωστόσο η τουρκική επέλαση στις περιοχές περιορίζεται, καθώς η πιθανότητα ενός συριοτουρκικού (δηλαδή και ρωσικού) πολέμου είναι χαμηλή.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο πραγματοποιήθηκε η συμφωνία κατάπαυσης του πυρός, αυτή τη φορά μεταξύ ΗΠΑ και Τουρκίας. Η συμφωνία αυτή νομιμοποιεί από την πλευρά του αμερικανικού κράτους την εισβολή της Τουρκίας και αποτελεί μία επικοινωνιακού χαρακτήρα αφορμή για να αρθούν οι οικονομικές κυρώσεις που ενέκρινε το Κογκρέσο για την Τουρκία. Για την Τουρκία είναι ευκαιρία να κατοχυρώσει τα όσα κέρδισε με την εισβολή του και πρόσχημα για να παγώσει τις εξελίξεις μέχρι την ερχόμενη Τρίτη που θα συναντηθεί με τον Πούτιν. Άλλωστε μία απλή ματιά στο κείμενο της συμφωνίας είναι αρκετή για να καταλάβει κανείς με πόση προχειρότητα γράφτηκε, ενώ ήδη η ερμηνεία του τι ακριβώς σημαίνει το κάθε ένα από τα σημεία της είναι αντικείμενο διαφωνίας. Είναι μία εκεχειρία που προβλέπει την αυτοκατάργησή της. Με λίγα λόγια, το αμερικανικό κράτος φαίνεται να στηρίζει πλέον ξεκάθαρα την τουρκική πολιτική.

Οι συνομιλίες ανάμεσα στο τουρκικό και το ρωσικό κράτος είναι

αυτές που θα ορίσουν τους συσχετισμούς, που θα αντιμετωπίσουν οι δημοκρατικές κοινότητες της Ροζάβα. Οι ανθρώπινες κοινότητες θα χρησιμοποιηθούν για άλλη μια φορά ως διαπραγματευτικά εργαλεία. Όσο μεγαλύτερο έλεγχο αποκτά η συριακή κυβέρνηση στην περιοχή και όσο περισσότερο εξουδετερώνεται η στρατιωτική αυτάρκεια του SDF, τόσο περισσότερο ανοίγει ο δρόμος για να χρησιμοποιηθεί η περιοχή ως μέσο πίεσης ανάμεσα στις γραφειοκρατίες της Μόσχας και της Άγκυρας.

Ο πόλεμος στη Συρία είναι άλλο ένα παράδειγμα του πώς λειτουργούν και πού καταλήγουν οι στρατιωτικές διενέξεις μεταξύ των κρατών και την απειλή που εκπροσωπούν για το ανθρώπινο είδος, καθώς παλιές και αναδυόμενες δυνάμεις προσπαθούν να εμπεδώσουν την ισχύ τους σε ένα ολοένα και επεκτεινόμενο κάδρο πολέμων και συγκρούσεων. Στον πόλεμο της Συρίας είδαμε ωστόσο να ξεδιπλώνεται και μία προοπτική πολιτικής αντίστασης. Στις κοινότητες της Ροζάβα οικοδομήθηκε ένα πρόταγμα, που βασιζόταν στη συμβίωση των κατοίκων τους και την αυτονομία των πολιτικών οργάνων τους, αφήνοντας στην άκρη τα εθνικιστικά αφηγήματα που εδώ και αιώνες δυναστεύουν τις σχέσεις των κοινοτήτων της περιοχής. Μέσα στο σκηνικό αταξίας και φρίκης που δημιούργησαν οι μιλιταρισμοί των κρατών, οι κοινότητες της Ροζάβα έθεσαν τη μοναδική προοπτική για την ευταξία της κοινωνικής ζωής και την αξιοπρέπεια του ανθρώπου. Για αυτό είμαστε μαζί τους.

“Ο Καπιταλισμός σκοτώνει το μέλλον μας”, συνέντευξη με

τον Sven Wegner

Την συνέντευξη πήραν οι Γιώργος Καραθανάσης και Γιώργος Νικολακόπουλος

Εδώ και περίπου ένα χρόνο, ένα κίνημα διαμαρτυρίας ενάντια στην κλιματική αλλαγή εκφράζεται κάθε Παρασκευή, σε δεκάδες χώρες και του κόσμου και σε χιλιάδες πόλεις. Το κίνημα αυτό ξεκίνησε αποκλειστικά από μαθητές, αλλά τους τελευταίους μήνες συνομίλησε με ένα μεγάλο μέρος της κοινωνίας. Δεν θα μπορούσε να γίνει κι αλλιώς! Η ανησυχία της κοινής γνώμης, μετά τις τεράστιες καλοκαιρινές πυρκαγιές στον Αμαζόνιο και την επικοινωνιακή τους διαχείριση από την αντικλιματική συμμαχία των δεξιών λαϊκιστών Μπολσονάρο και Τραμπ, ήταν έντονη και ενίσχυσε τις φωνές όσων διαδήλωναν.

Καταμεσής της φρίκης του πολέμου στη Βόρεια Συρία, μετά την επίθεση της Τουρκίας εναντίον των Κούρδων και των Κουρδισσών της Ροζάβα, η ενασχόληση με ένα τέτοιο ζήτημα μπορεί να φαντάζει από άκαιρη έως δευτερεύουσα. Δεν είναι όμως ακριβώς έτσι. Όσο συνδεδεμένος είναι ο Καπιταλισμός με τον Ιμπεριαλισμό άλλο τόσο είναι και με την καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος. Αυτός είναι κι ένας από τους βασικούς λόγους που το κίνημα για τον αυτοκαθορισμό των Κούρδων συνδέθηκε άμεσα με τα οικολογικά κινήματα. Η Τουρκία, σε έναν πόλεμο υπόγειο και άδηλο, επέβαλε κατά καιρούς εμπάργκο νερού στις κουρδικές κοινότητες μέσω της υπερβολικής άρδευσης και της δημιουργίας φαραωνικών φραγμάτων και υδροηλεκτρικών εγκαταστάσεων εκτροπής στα ποτάμια που πηγάζουν από τα τουρκικά βουνά και εκβάλουν στη Ροζάβα. Στο κείμενό του στη Βαβυλωνία ο Ercan Ayboğa, μέλος του Οικολογικού Κινήματος Μεσοποταμίας και καλεσμένος του B-Fest 6, αναφέρεται εκτενώς στα οικολογικά αυτά κινήματα της περιοχής και αξίζει όλοι να φρεσκάρουμε τη μνήμη μας.

Το δεδομένο για εμάς είναι πως το περιβάλλον δεν αντέχει άλλο Καπιταλισμό. Η αλήθεια είναι, βέβαια, πως παρά το γεγονός πως

συμμετέχουμε με όλες μας τις δυνάμεις στα εγχώρια οικολογικά ζητήματα που έχουν αναδειχθεί τα τελευταία χρόνια, από τα πιο μαζικά μέχρι και αυτά που δεν τράβηξαν ποτέ πάνω τους την προσοχή -είτε της κοινής γνώμης είτε των κινημάτων-, το πρόσφατο κίνημα για το κλίμα δεν το πήραμε και τόσο «ζεστα». Αποφασίσαμε λοιπόν να συζητήσουμε τους προβληματισμούς μας με τον **Sven Wegner**, σύντροφο από το δίκτυο Beyond Europe, που ζει στη Δρέσδη. Ο Sven είναι η επιτομή του ακτιβιστή. Ένας άνθρωπος συγκροτημένος πολιτικά με έντονη κοινωνική παρέμβαση, που κατά καιρούς παρακολουθεί από πολύ κοντά διάφορα κινήματα τα οποία ξεπηδούν σε ολόκληρη την Ευρώπη. Ο Sven ήταν μαζί μας σχεδόν όλο τον προηγούμενο μήνα, καθώς ήρθε για την αντιφασιστική διαδήλωση του Σεπτέμβρη, τη μεγάλη πορεία αλληλεγγύης των προσφυγικών καταλήψεων αλλά και την επέτειο της δολοφονίας του Ζακ. Μεταξύ άλλων, μας παρακίνησε πολλάκις να εμπλακούμε στις συγκεντρώσεις της Παρασκευής (Fridays for Future) για το κλίμα και μέσα από αρκετές συζητήσεις για το αν αυτό το κίνημα αποτελεί ένα greenwashing του Καπιταλισμού ή μια νέα προοπτική, προέκυψε η παρακάτω σύντομη συνέντευξη.

Β: **Πες μας λίγα λόγια για το Fridays for Future: πότε, πού, από ποιους ξεκίνησε και κάτω από ποιες συνθήκες δημιουργήθηκε.**

SW: Όλα άρχισαν από πρωτοβουλία ενός ατόμου, της Greta Thunberg, η οποία αποφάσισε να ξεκινήσει «απεργία» κάθε Παρασκευή, έξω από το σουηδικό κοινοβούλιο, κάτι το οποίο τράβηξε την προσοχή των μέσων μαζικής ενημέρωσης και των σόσιαλ μίντια, με αποτέλεσμα να περάσει και εκτός συνόρων, στη Γερμανία. Ανήλικοι μαθητές, μικρά παιδιά, ξεκίνησαν να διοργανώνουν τέτοιου είδους «απεργίες» αλλά και διαφορετικές δράσεις, οργανώνοντας τις κινητοποιήσεις τους μέσω facebook και whatsapp, δημιουργώντας μια ευρεία συνεννόηση μέσω διαδικτυακών συνελεύσεων και με τη χρήση όλων αυτών των σύγχρονων τεχνολογιών επικοινωνίας. Δεν μπορώ να πω αν αυτό είναι κάτι καλό ή κακό, αλλά έτσι αποφάσισαν να έρθουν σε επαφή, μέσω των σόσιαλ μίντια.

Β: **Ποια θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι τα ζητήματα που**

θέλουν να αναδείξουν, για ποιους λόγους κινητοποιούνται και τι συζητάνε στις διαδικτυακές συνελεύσεις τους;

SW: Μπορώ να μιλήσω βασικά για τη Γερμανία, διότι στη Δρέσδη συμμετείχα από την αρχή στις συνελεύσεις τους. Δεν παρενέβην σχετικά με το περιεχόμενο που έβαζαν, προσπάθησα περισσότερο να τους βοηθήσω να οργανώσουν τις κινητοποιήσεις τους, να έρθουν σε επαφή με τους ομιλητές που ήθελαν και τους συμβούλευα σχετικά με το πώς να χειριστούν την αστυνομία. Όχι βέβαια να τους κατευθύνω προς μια συγκεκριμένη κατάσταση. Συνδυάζουν πολλά αιτήματα, απαιτούν πολλά από την κυβέρνηση, κάτι που για μένα επιδέχεται συζήτηση και κριτική. Αλλά αυτά τα παιδιά είναι στους δρόμους, γιατί αισθάνονται ότι απειλείται το μέλλον τους. Βλέπουν ότι αν δεν επέλθει μια ριζική αλλαγή συνολικά στον τρόπο με τον οποίο ζούμε οι άνθρωποι, και σε μεγαλύτερη κλίμακα στον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί ο ανθρώπινος πολιτισμός, δεν υπάρχει πια μέλλον για εμάς. Κι αυτή είναι η πρώτη γενιά, τουλάχιστον στο βόρειο ημισφαίριο, που θα επηρεαστεί άμεσα από την κλιματική αλλαγή. Όχι εγώ, που είμαι 35 χρονών και πιθανότατα θα προλάβω να γεράσω, αλλά αυτά τα παιδιά και τα παιδιά τους που θεωρούν ότι δεν θα έχουν μέλλον. Γι‘ αυτό το αντιμετωπίζουν ως ένα ριζικό πρόβλημα, γι‘ αυτό ενδιαφέρονται τόσο πολύ να σταματήσουν την κλιματική αλλαγή, γι‘ αυτό απαιτούν πράγματα από τους πολιτικούς. Αλλά νομίζω ότι σιγά-σιγά οι μαθητές ριζοσπαστικοποιούνται. Στη Γερμανία είχαμε ένα νομοσχέδιο για την κλιματική αλλαγή που ήταν ανέκδοτο, ακόμα και τα συντηρητικά μέσα ενημέρωσης, ακόμα και η αγορά αναγνωρίζουν ότι είναι ηλίθιο. Επομένως, πιστεύω ότι οι μαθητές σιγά-σιγά αρχίζουν και καταλαβαίνουν τη ματαιότητα του να στρέφουν τις απαιτήσεις τους στην κυβέρνηση και θα αναγκαστούν να στραφούν στην άμεση δράση, σε μέσα πολιτικής ανυπακοής, σε διαφορετικές κλίμακες. Αυτή η αλλαγή έχει αρχίσει να είναι εμφανής.

Το τελευταίο κάλεσμα για «απεργία» δεν καλούσε μόνο μαθητές και μικρά παιδιά, αλλά απευθυνόταν σε όλους.

Κι αυτό είναι εξαιρετικά ενδιαφέρον, διότι στη Γερμανία οι πολιτικές απεργίες απαγορεύονται από την εποχή του τρίτου Ράιχ και του ναζιστικού καθεστώτος. Τα σωματεία, ακόμα και σήμερα, λένε στα μέλη τους να μην απεργούν, γιατί οι απεργίες είναι πολιτικές και ρισκάρουν τις δουλειές τους. Επομένως αυτό που κάνουν αυτά τα παιδιά είναι πολύ σημαντικό, διότι θεσμίζουν μέσω της πράξης τους, χωρίς πιθανότατα να γνωρίζουν την προϊστορία, μια πολιτική απεργία η οποία έχει τεράστια απήχηση στην κοινωνία. Αυτό είναι κάτι πολύ καινούριο, κάτι το οποίο τα αριστερά κινήματα δεν είχαν ποτέ τις τελευταίες δεκαετίες.

Όλες οι πλευρές φυσικά προσπαθούν να συμμετέχουν στις κινητοποιήσεις, να τις αλλάξουν. Υπάρχουν ακόμα και οι Entrepreneurs for Future. Εάν συμμετέχει η οικονομία σε μια κινητοποίηση, πόσο επικίνδυνη μπορεί να είναι για την οικονομία και τον καπιταλισμό; Υπάρχουν, όμως, και προσεγγίσεις από αριστερές οργανώσεις, τροτσκιστές, το Beyond Europe, που δε θέλουν απλά να συμμετέχουν, αλλά τους ενδιαφέρει βαθιά και ουσιαστικά το ζήτημα της κλιματικής αλλαγής. Υπήρξαν αντιδράσεις σε αυτό. Η νεολαία του Πράσινου Κόμματος διακήρυττε ότι οι αριστεροί προσπαθούν να εκμεταλλευτούν τις κινητοποιήσεις προς όφελος των δικών τους σκοτεινών αντικαπιταλιστικών κινήτρων, ενώ δεν ενδιαφέρονται για το περιβάλλον και την οικολογία. Αλλά για εμάς, το καπιταλιστικό σύστημα, ο τρόπος με τον οποίο παράγουμε και καταναλώνουμε, είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με την κλιματική αλλαγή και όλες τις υφές της. Στην αρχή οι μαθητές ακολουθούσαν τη γραμμή των συντηρητικών και δεν άφηναν πιο ριζοσπαστικές ομάδες να συμμετέχουν. Ωστόσο, αυτό άλλαξε τελευταία. Στην τελευταία και μεγαλύτερη κινητοποίηση συμμετείχε η Παρεμβατική Αριστερά, η Ende Gelände -πρωτοβουλία ενάντια στις εξορύξεις με πλούσιο ακτιβιστικό παρελθόν- και η UmsGanze. Όλοι αυτοί έχουν φτιάξει μια συμμαχία με τους μαθητές του Fridays for Future και γίνονται διαρκώς συζητήσεις για το πώς οι παρεμβάσεις θα αποκτήσουν περισσότερο αντικαπιταλιστικό χαρακτήρα. Αυτό που πρέπει εμείς να κάνουμε στην συνέχεια, είναι να θέτουμε πιο ριζοσπαστικές ερωτήσεις

και να βοηθάμε τον κόσμο μέσα σε αυτά τα κινήματα να διερωτάται επίσης.

Β: **Θα μπορούσαμε να βρούμε κάποια σύνδεση ή να εντοπίσουμε τις ρίζες αυτού του κινήματος στα αντικαπιταλιστικά και αντιπυρηνικά κινήματα και στα κινήματα κατά της παγκοσμιοποίησης των αρχών του 21ου αιώνα; Υπάρχει επίσης χώρος στο Fridays for Future για τους ανθρώπους που προέρχονται από τα αντιεξουσιαστικά κινήματα, τη στιγμή που αυτή η καμπάνια στηρίζεται μεταξύ άλλων και από χριστιανικές νεολαίες ή ακόμα και τον ίδιο τον Μακρόν; Μπορούν αντιεξουσιαστές να συμμετέχουν και να το ριζοσπαστικοποιήσουν;**

SW: Φυσικά υπάρχει σύνδεση με τα οικολογικά κινήματα, για παράδειγμα στη Γερμανία των δεκαετιών του 1970 και του 1980 όπου έγιναν τεράστιες κινητοποιήσεις ενάντια στα πυρηνικά εργοστάσια, με τα αντιμιλιταριστικά κινήματα που ακολούθησαν, καθώς και με τα κινήματα ενάντια στην παγκοσμιοποίηση της δεκαετίας του 1990 και του 2000. Νομίζω ότι αυτό που πρέπει να κάνουμε αρχικά, είναι να μοιραστούμε την ιστορία αυτών των κινημάτων με τους μαθητές, γιατί για παράδειγμα στη Δρέσδη οι μαθητές δεν γνωρίζουν τίποτα γι‘ αυτά. Πιστεύουν ότι είναι το πρώτο και μεγαλύτερο οικολογικό κίνημα στην ανθρώπινη ιστορία. Αλλά αυτό δεν είναι αλήθεια, έχουν υπάρξει πολλά κινήματα κοινωνικής οικολογίας και κοινωνικών αντιστάσεων πριν από αυτούς. Πρέπει να τους μιλήσουμε γι‘ αυτά, για να δημιουργήσουμε μια σύνδεση και μια κοινή αφήγηση γύρω από αυτούς τους αγώνες. Πρέπει να τους προσεγγίζουμε με άμεσο τρόπο, να πηγαίνουμε στις συναντήσεις των νέων ανθρώπων που ενδιαφέρονται γι‘ αυτά τα ζητήματα και να παρεμβαίνουμε με τα αντιεξουσιαστικά χαρακτηριστικά μας. Για μένα η προσέγγιση σε αυτές τις συναντήσεις ήταν αρχικά να προσφέρω βοήθεια, όχι να τους λέω πώς να φέρονται και τι πρέπει να κάνουν, για να δημιουργηθεί μια ουσιαστική σύνδεση και μια εμπιστοσύνη, ώστε μετά να έρθει και ο διάλογος. Δεν μπορούμε να τους απορρίπτουμε, επειδή δεν έχουν εξαρχής τα αντικαπιταλιστικά χαρακτηριστικά που θα θέλαμε. Πρέπει να πείθουμε τους

ανθρώπους, να τους κερδίζουμε· αυτός είναι ο σκοπός του αγώνα μας. θα έλεγα ότι ένα πρόβλημα για τους χώρους μας πανευρωπαϊκά είναι ότι ζούμε σε μια φούσκα και για να παρέμβουμε σε αυτά τα κινήματα θα πρέπει να σπάσουμε τη φούσκα και να αρχίσουμε και πάλι να μιλάμε με τους ανθρώπους. Μπορείς να διακρίνεις ήδη ότι το έδαφος είναι εύφορο από τα συνθήματα τους. «Αλλαγή συστήματος, όχι κλιματική αλλαγή», είναι κάτι που δεν σταματάμε να ακούμε από την Greta Thunberg μέχρι τα παιδιά στη Γερμανία. Είναι άνθρωποι που ενδιαφέρονται να ακούσουν και να μάθουν, εφόσον δεν το κάνεις αυτό με όρους δασκάλου-μαθητή, από τα πάνω προς τα κάτω, αλλά με σεβασμό, από ακτιβιστή σε ακτιβιστή. Έχουμε μια πλούσια ιστορία, από τον Μάρεϊ Μπούκτσιν και την κοινωνική οικολογία, στα κουρδικά κινήματα με τα οποία συνδέθηκε και τη σκέψη του Αμπντουλάχ Οτσαλάν.

Πρέπει να χτίσουμε πάνω σε αυτή μας την ιστορία και να την κάνουμε ξεκάθαρη, για να μπορέσουμε ακριβώς να διαχωριστούμε από τον Μακρόν και τις χριστιανικές νεολαίες. Όσα είπατε είναι αλήθεια, ωστόσο σε κανέναν δεν απαγορεύεται η συμμετοχή σε αυτό το κίνημα. Αυτό που έχει ενδιαφέρον βέβαια, είναι ότι η νέα ακροδεξιά αρνείται την κλιματική αλλαγή. Από τον Τραμπ μέχρι το AfD στη Γερμανία, υπάρχει αυτή η τάση των αρνητών της κλιματικής αλλαγής, ενώ φιλελεύθερα οικολογικά κόμματα παρότι δεν την αρνούνται, υποστηρίζουν ότι μπορούμε να συνεχίσουμε να παράγουμε με τους ίδιους ρυθμούς, απλά θα πρέπει να περάσουμε από τον φορντισμό σε μια παραγωγή on-demand, ευαγγελιζόμενοι μια συνεχή εξέλιξη του καπιταλιστικού συστήματος. Υπάρχει επίσης και μια τρίτη τάση, αυτή του οικο-φασισμού, που υποστηρίζει ότι η λύση για την κλιματική αλλαγή είναι να μειωθεί ο πληθυσμός των ανθρώπων και, βασισμένος σε ιμπεριαλιστικά κατάλοιπα, ρίχνει την ευθύνη στους Αφρικανούς που γεννάνε πολλά παιδιά, προτείνοντας να τους στειρώνουμε ή να τους αφήνουμε να πεθαίνουν. θα έλεγα ότι παρότι η πιο ισχυρή αριθμητικά τάση είναι αυτή της άρνησης της κλιματικής αλλαγής, η πιο επικίνδυνη είναι η νεοφιλελεύθερη αφήγηση και απέναντι σε αυτή θα πρέπει να δημιουργήσουμε μια ρητορική που

θα βασίζεται και θα ενισχύει μια λογική σύνδεση μεταξύ καπιταλιστικής παραγωγής και κλιματικής αλλαγής.

> *Για να μπορούμε να λέμε ότι χρειαζόμαστε ένα νέο οικονομικό και πολιτικό σύστημα, όχι πράσινη ενέργεια και Green Deals αλλά αντικαπιταλισμό και άμεση δημοκρατία.*

Σε όλα τα κινήματα υπάρχουν άνθρωποι από διαφορετικές αφετηρίες. Δε θεωρώ ότι είναι σωστό, επειδή κάπου συμμετέχουν άνθρωποι που δεν είναι ριζοσπαστικοί, να αποχωρούμε από το κίνημα στο σύνολό του, κάτι που κάνουμε κατά κόρον, αφήνοντας όλο τον χώρο σε ρατσιστές και συντηρητικούς για να κάνουν τη δουλειά τους. Η θεωρία και η πράξη γίνονται πιο αιχμηρές στη δράση και αυτή είναι η λύση για εμάς. Θα πρέπει να τα παράγουμε και τα δύο συμμετέχοντας σε αγώνες και όχι να καθόμαστε πίσω και να παρακολουθούμε επειδή δε μοιράζονται όλοι τις απόψεις μας.

Β: **Τα κατά τόπους οικολογικά κινήματα στο παρελθόν, όπως ήδη ανέφερες, έχουν πλούσια εμπειρία και γνώση γύρω από τα οικολογικά ζητήματα, εμπειρία και γνώση που συχνά οδήγησαν σε συγκεκριμένες θέσεις και προτάσεις γύρω από τη διαχείριση των ζητημάτων αυτών. Θεωρείς πως είναι βήματα προς τα πίσω το να επιστρέψουμε σε μια απλούστερη και γενικότερη αφήγηση σχετικά με την κλιματική αλλαγή; Οφείλουμε να προσπαθούμε να ριζοσπαστικοποιούμε αυτό το κίνημα ή αρκεί να συμμετέχουμε σ' αυτό, με βάση τους αρχικούς τρόπους συγκρότησής του, για όσο αυτό κρατήσει;**

SW: Αρχικά ελπίζω αυτό το κίνημα να διαρκέσει για πολύ ακόμα γιατί εδώ τίθεται το ζήτημα της ίδιας μας της ύπαρξης! Περαιτέρω, ελπίζω πως το κίνημα αυτό θα μπορέσει να ριζοσπαστικοποιηθεί και από μόνο του, όχι μόνο στο επίπεδο των ειρηνικών ή μη διαδηλώσεων αλλά και στο επίπεδο της θεωρίας και των ερωτήσεων που θέτει. Για μένα ωστόσο δεν είναι πίσω βήματα. Γιατί, καμιά φορά, αυτά τα οικολογικά κινήματα που ανέφερες ήταν τόσο εστιασμένα στις λεπτομέρειες, τόσο

εστιασμένα σε τεχνικά ζητήματα, που καταντούσαν να βλέπουν το δέντρο και όχι το δάσος. Αυτό για μένα είναι βήμα μπροστά, διότι έχουμε ένα παγκόσμιο πρόβλημα στο οποίο δεν μπορείς να δώσεις λύση, αν σε ενδιαφέρει μόνο το πρόβλημα της αυλής σου. Το πρόβλημα, όπως έχουμε δει με τα επιμέρους κινήματα, είναι πως όταν κερδίσουν ή στην κακή περίπτωση εξασθενίσουν, ο κόσμος σταματάει να αγωνίζεται και όλοι συνεχίζουν τις ζωές τους όπως και πριν. Επειδή λοιπόν αυτό είναι ένα παγκοσμιοποιημένο κίνημα εξ ορισμού, είναι μια εξαιρετική ευκαιρία να ξεπεραστεί αυτή η λογική του «not in my backyard», που είχαν τα κινήματα κατά των μεγάλων υποδομών και τα αντιπυρηνικά κινήματα του παρελθόντος. Η σύνδεση από το τοπικό στο παγκόσμιο είναι τρομερά σημαντική, για να προχωρήσουμε τα πράγματα προς την κατεύθυνση που θέλουμε. Κι αυτό είναι κάτι που τίθεται ξεκάθαρα σε αυτό το κίνημα, η σύνδεση του με τις εξορύξεις υδρογονανθράκων, με την καταστροφή των τροπικών δασών, το λιώσιμο των πάγων στη Γροιλανδία και τις πυρκαγιές στη Σιβηρία και τον Αμαζόνιο. Ο παγκόσμιος χαρακτήρας του κινήματος αυτού είναι γεγονός κι αυτό είναι καλό, επομένως διαφωνώ ότι πρόκειται για πίσω βήματα. Με την προϋπόθεση φυσικά ότι εμείς θα κάνουμε αυτά που είπα πριν, θα δώσουμε αυτά τα «μαθήματα» ιστορίας και θα δημιουργήσουμε σύνδεσή μας με τους μαθητές.

> *Οι μαθητές αυτοί έχουν ήδη στην ατζέντα τους το ζήτημα της αποανάπτυξης, του ποιος παράγει, πόσο, γιατί και για ποιον.*

Κι αυτό ωστόσο ενέχει μια νεοφιλελεύθερη παγίδα, αυτή της αποκλειστικής ευθύνης του καταναλωτή, στην οποία πολλοί από αυτούς πέφτουν και λένε «σταμάτα να τρως κρέας», «σταμάτα να πετάς με αεροπλάνα» κ.ο.κ. Αυτό μπορεί να οδηγήσει απλά σε εξουσιαστικές νομοθεσίες, επομένως δεν αποτελεί σε καμία περίπτωση κοινωνική απάντηση. Αν βάλεις φόρους στα πάντα, οι πλούσιοι θα μπορούν και πάλι να τα αγοράζουν και όλα θα θεωρούνται προϊόντα πολυτελείας, τα οποία οι πιο φτωχοί δε θα μπορούν να αγοράζουν. Κι αυτό εμπίπτει στη νεοφιλελεύθερη αφήγηση ότι «είσαι ο μάνατζερ του εαυτού σου». Το ίδιο

συμβαίνει κι εδώ, με την κακή έννοια, είσαι ο «μεγαλομέτοχος» του προσωπικού σου κεφαλαίου. Κι οι νέοι άνθρωποι επηρεάζονται από αυτό. Εγώ γεννήθηκα στην ανατολική Γερμανία όπου όλοι επηρεαστήκαμε από τις σοσιαλιστικές ιδέες, και ακόμα και αν απεχθάνομαι τον ολοκληρωτισμό κάθε είδους, εμείς επηρεαστήκαμε από την ιδέα ότι δεν χρειάζεται όλα να έχουν τιμή. Μιλάμε λοιπόν για μια σύγκρουση μεταξύ του συλλογικού και του ατομικισμού ο οποίος είναι εργαλείο του φιλελευθερισμού, και ως κάτι που επηρεάζει τους νέους ανθρώπους, οφείλουμε να το αλλάξουμε. Φυσικά έχει να κάνει και με τον υπερκαταναλωτισμό αλλά πρέπει να απορρίψουμε την ιδέα ότι η μοίρα ολόκληρου του πλανήτη επαφίεται στις πλάτες ενός ανθρώπου. Είναι ένα συλλογικό ζήτημα και πρέπει να βρούμε μια συλλογική λύση.

Β: **Θα έλεγες ότι το κίνημα αυτό έχει επιφέρει κάποια αλλαγή στις στάσεις της κοινωνίας;**

SW: Όλοι τους το εκτιμούν. Ακόμα και οι συντηρητικοί πολιτικοί, κάτι που είναι επικίνδυνο! Λένε «αλλαγή συστήματος, όχι κλιματική αλλαγή» και η Μέρκελ λέει «τα παιδιά έχουν δίκιο». Πώς γίνεται αυτό; Είναι περίεργο, ωστόσο, από την αρχή ενός κινήματος να τραβάει τόσο πολύ την προσοχή· έχουν πάρει πολύ θετικά σχόλια. Και τώρα όταν οι κινητοποιήσεις ριζοσπαστικοποιούνται και αρχίζουν να αμφισβητούν το ίδιο το σύστημα, βλέπεις πολιτικούς να παίρνουν πίσω πράγματα, να λένε πώς οι μαθητές δεν γνωρίζουν, είναι ανενημέρωτοι και ριζοσπαστικοί, ακολουθούν προπαγάνδες ενώ δεν έχουν ιδέα για το ζήτημα, τέτοια πράγματα. Συνολικά όμως θα έλεγα ότι συνομιλούν πολύ μαζί τους, ειδικά σε τοπικό επίπεδο, δήμαρχοι καλούν μαθητές, αλλά και σε παγκόσμιο, η Greta Thunberg επισκέφτηκε μέχρι και το Κογκρέσο. Καταλαβαίνουμε, επομένως, ότι αυτοί που έχουν την εξουσία φοβούνται πολύ αυτά τα κινήματα και τις τελευταίες δεκαετίες έχουν αναπτύξει τακτικές για να τα ενσωματώνουν στο καπιταλιστικό σύστημα. Συνέβη και στο κίνημα του Μάη του ‘68, που οδήγησε στην υπερπήδηση του φορντισμού και σε ένα άλλο καπιταλιστικό μοντέλο παραγωγής και διάθεσης των προϊόντων, με ένα φιλελεύθερο προφίλ όπου η

εστίαση έφυγε από τις εταιρείες που παράγουν και μεταπήδησε στα δίκτυα διανομής και τις υποδομές και τον τριτογενή τομέα, τουλάχιστον στο βόρειο ημισφαίριο, γιατί στην περιφέρεια η παραγωγή γίνεται ακόμα λες και είμαστε στο 1910!

Απομακρύνθηκα λίγο από την ερώτηση, αλλά θέλω να εστιάσω στον κίνδυνο που ελλοχεύει στο ότι από την αρχή υπήρξε τεράστια αποδοχή αυτού του κινήματος, από όλα τα μίντια και τα κανάλια. Γιατί θεωρώ ότι όταν δεν σε αποδέχονται αυτά τα μέσα, εκπαιδεύεσαι περισσότερο στον σκεπτικισμό γύρω από τα ζητήματα, και προς αυτό τον σκεπτικισμό πρέπει να ωθήσουμε και αυτό το κίνημα, γύρω από την πηγή αυτών των προβλημάτων, αλλιώς τίποτα δε θα αλλάξει. Η κατάσταση είναι ρευστή προς το παρόν, το κίνημα αυτό δεν βρίσκει καμία αντίσταση, όλες οι πόρτες είναι ανοιχτές και υπάρχει μεγάλη πιθανότητα στο τέλος να ενσωματωθεί. Αλλά υπάρχει επίσης και η πιθανότητα να δημιουργηθεί μια νέα γενιά ριζοσπαστικών οικολόγων, με οξυμένες αντικαπιταλιστικές σκέψεις.

Η Rojava είναι σπορά ελευθερίας κι όχι εθνικισμού

του Μηνά Μπλάνα

Την τελευταία εβδομάδα έχει ξεκινήσει η επίσημη πολεμική επίθεση από το Τούρκικο κράτος στην περιοχή της Βορειοανατολικής Συρίας, όπου βρίσκεται το Δυτικό Κουρδιστάν ή

αλλιώς Rojava. Δεν είναι η πρώτη των τελευταίων χρόνων, αφού κατά το προηγούμενο έτος (17 Μαρτίου του 2018) εκκενώθηκε και πολιορκήθηκε, με την συμβολή και παραστρατιωτικών φονταμενταλιστικών ομάδων, και το Afrin που άνηκε στην Δημοκρατική Ομοσπονδία της Βόρειας Συρίας, όπως έχουν ονομάσει οι Κούρδοι και οι Κούρδισες το χωρικό σύνολο των αυτόνομων κοινοτήτων τους.

Όλος αυτός ο τούρκικος επεκτατισμός και η αναλγησία της πολεμικής μηχανής φαίνεται πως ξυπνάει σε κάποιους/ες στην χώρα όλα τα εθνικιστικά ένστικτα που, φυσικά, προϋπάρχουν στην ελληνική κοινωνία για την Τουρκία. Ένα αφήγημα που σου μαθαίνει να μισείς τον Άλλο, με βάση το μύθευμα του Έθνους-Κράτους στο οποίο τυχαίνει να έχεις γεννηθεί και το οποίο έχει φτιαχτεί για να συντηρεί το εθνικό φαντασιακό, δημιουργώντας ένα τεχνητό μίσος για τους απλούς ανθρώπους των γειτόνων-κρατών της κάθε χώρας. Εδώ παρόλα αυτά δεν θα επιχειρηθεί να αποδομηθεί ακριβώς αυτό το δημιούργημα, αλλά το γιατί η αλληλεγγύη στην Rojava και το τι πρεσβεύει αυτή είναι εξ ολοκλήρου αντίθετη με αυτές τις φωνές.

Ένα είναι το δεδομένο και το αδιαμφισβήτητο γεγονός. Σε κάθε πόλεμο, πέρα από τις γεωπολιτικές αναλύσεις για τα κράτη, η μόνη που πλήττεται πραγματικά από αυτόν είναι η κοινωνία. Χιλιάδες νεκροί κι ακόμα περισσότεροι εκτοπισμένοι άνθρωποι από τα μέρη τους, οι οποίοι θα συναντήσουν πάλι τον θάνατο είτε από την Ε.Ε στα σύνορα, στα κέντρα κράτησης και στις θάλασσες της, είτε μέσα στο τούρκικο κράτος από ρατσιστικά πογκρόμ, την πείνα, την ατελείωτη εκμετάλλευση. Μία κατάσταση που συντηρείται και από την συμφωνία Ε.Ε – Τουρκίας.

Και οι πρώτοι/ες που δεν θα τους δεχτούν στην χώρα τους, δεν είναι άλλοι/ες από όσους/ες απ’ αυτούς/ες τώρα μπορεί να λυπούνται και να εξάπτονται για τον Τούρκικο στρατό κι άλλες κινήσεις στήριξης των πεπραγμένων του. Είναι οι ίδιοι/ες που θα μιλήσουν για αλλοίωση του πληθυσμού και του πολιτισμού της Ελλάδας, ουρλιάζοντας για τους αλλόθρησκους, την ίδια στιγμή που μιλάνε για το ISIS και παρόμοια καθεστώτα με απαξίωση και

χλεύη λες και διαφέρει το σκεπτικό μεταξύ τους. Οι ίδιοι/ες που αναρωτιούνται άλλες φορές από μέσα τους κι άλλες δυνατά: «Γιατί να μην έχουμε κι εμείς έναν ηγέτη σαν τον Ερντογάν»; Γιατί αυτό είναι που ονειρεύονται. Ένα ολοκληρωτικό κράτος υπό την κηδεμονία ενός «ατσάλινου» ηγέτη που να πρεσβεύει τα «εθνικά ιδεώδη», ενώ αυτοί/ες θα δουλεύουν και θα ζούνε σε συνθήκες εξαθλίωσης μέσα στην καταπίεση και στις φυλακίσεις για όποιον/α τολμήσει να σηκώσει κεφάλι και να πει κάτι αντίθετο από το καθεστώς (χαρακτηριστικά οι Κούρδοι/ισες φυλακίζονται και για το γεγονός ότι μιλάνε την γλώσσα τους). Τελικά πόσο διαφέρουν από αυτό που κράζουν και θέλουν να σκοτώσουν;

Η Rojava, πάντως, αποτελεί ακριβώς το αντίθετο! Κι αυτό να το έχουν στο νου τους οι τυχόν εθνικόφρονες, που σκίζουν τα ιμάτια τους για την Τουρκία. Το εγχείρημα των αυτόνομων κοινοτήτων ξεκίνησε εν μέσω του Συριακού εμφυλίου πολέμου, έπειτα από αρκετές δεκαετίες σκληρής κοινωνικής διεργασίας για όσους/ες το υποστήριζαν. Διαβάζουμε για παράδειγμα σε συνέντευξη Κούρδισας πως όταν πριν κάποια χρόνια πήγαιναν σε σπίτια για να μιλήσουν στον κόσμο για τέτοιες ιδέες τους έπαιρναν μέχρι και με τις πέτρες. Κι όμως σε πείσμα του πολέμου, των μεγαλεμπόρων, των κύριων κατόχων των μέσων παραγωγής και των πατριαρχικών προτύπων της Μέσης Ανατολής, γεννήθηκε ένα σύστημα με αναβαθμισμένο το ρόλο του γυναικείου φύλου και με απόλυτο σεβασμό σε αυτό, με βάση την οικολογία - τον σεβασμό του ανθρώπου πάνω στην φύση και την αρμονική συνύπαρξη με αυτή- που συνεπάγεται την αυτάρκεια και την άμεση δημοκρατία ως μέθοδο αποφάσεων για τις περισσότερες πτυχές της ζωής των ανθρώπων εκεί..

Κι αυτό συνέβη με τον Οτσαλάν, ο οποίος μέχρι και σήμερα βρίσκεται στην φυλακή, σε πλήρη απομόνωση έπειτα από το «δωράκι» του Ελληνικού κράτους στην Τουρκία, να στρέφεται από την παραδοσιακή Μαρξιστική-Λενινιστική προσέγγιση για το Έθνος-Κράτος στον κομμουναλισμό του Murray Bookchin και στις κοινότητες των Zapatistas, διατυπώνοντας τον Δημοκρατικό

Συνομοσπονδισμό ως μία διέξοδο για το πολύπαθο κουρδικό ζήτημα και προτάσσοντας μία κοινότητα με σκοπό την γυναικεία χειραφέτηση και πέρα από κάθε εθνικισμό. Ας αναλογιστεί ο καθένας και η καθεμιά μας την ύπαρξη της Rojava, η οποία φιλοξενούσε αρκετές διαφορετικές εθνικότητες και θρησκείες πριν τις επιθέσεις, σε μία περιοχή όπως η Μέση Ανατολή όπου το θρησκευτικό και πατριαρχικό στοιχείο είναι έντονο. Κι αυτό είναι που θέλουν να συντρίψουν. Την ζωή και την ελευθερία μπροστά στον θάνατο και την καταπίεση.

Το μόνο κοινό, λοιπόν, των κάθε λογής εθνικιστών σχετικά με την κατάσταση στην Βορειανατολική Συρία είναι ο πόλεμος και τα όπλα του τούρκικου κράτους. Ο επεκτατισμός που ζηλεύουν, οι μειονότητες που θέλουνε να θάψουν, οι ύμνοι για τόλμη και «ανδρεία» προς τους στρατιώτες και οι μεγάλοι Ηγέτες και Αρχηγοί. Ο φασισμός δεν κρύβεται μόνο πίσω από συγκεκριμένα σύμβολα αλλά διαχρονικά πίσω από τα εθνικά εμβατήρια και τις εθνικές σημαίες, το μίσος για τον Άλλο, τον αλλόθρησκο, τον διαφορετικής εθνικής καταγωγής, χρώματος, φυλής, σεξουαλικής προτίμησης, τον φτωχό. Και δεν θα καταπιεί μόνο αυτούς αλλά και την ίδια την κοινωνία μέσα σε ένα καθεστώς ανελευθερίας, καταπίεσης και θανάτου. Γιατί μόνο αυτά έμαθε να σπέρνει ο εθνικισμός και το κράτος. Θάνατο, πόλεμο, προσφυγιά, καταπίεση και εκμετάλλευση.

Και μπορεί ανά την υφήλιο τα κράτη να σιωπούν μπροστά στον θάνατο που επιφέρουν οι στρατοί τους και τα γεωπολιτικά, ενεργειακά και όχι μόνο, συμφέροντά τους, όμως οι Κούρδοι και οι Κούρδισες πρέπει να ξέρουν πως οι κοινωνίες, οι οποίες αυτές τις ημέρες κατέκλυσαν δυναμικά τους δρόμους της Ευρώπης είναι μαζί τους, στο πλευρό τους με όσες δυνάμεις έχουν. Όπως και οι Τούρκοι που διαδηλώσαμε μαζί και βρίσκονται ανά χιλιάδες αυτή τη στιγμή έγκλειστοι στις φυλακές της Τουρκίας.

Οι εξισώσεις του Φιλελευθερισμού και ο Β’ ΠΠ

του Νώντα Σκυφτούλη

Κάθε τόσο οι Συντηρητικοί, οι Φιλελεύθεροι, οι Λαϊκοί συνεπικουρούμενοι και από άλλες τάσεις της σύγχρονης διαχείρισης της κρατικής κυριαρχίας όπως οι Σοσιαλιστές και οι Πράσινοι, φροντίζουν μέσα από ψηφίσματα του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου να μας υπενθυμίζουν την εξίσωση του ναζισμού με τον κομμουνισμό. Από το 2006 βγαίνουν συνεχώς ψηφίσματα καταδίκης των εγκλημάτων των ολοκληρωτικών καθεστώτων, καθιερώνοντας ημέρες μνήμης για τα θύματα του σταλινισμού και του ναζισμού, ψηφίσματα καταδίκης των εγκλημάτων των ολοκληρωτικών καθεστώτων. Αυτοί που ανακάλυψαν τελευταίοι το ναζισμό, ιδιαίτερα οι Φιλελεύθεροι, ερίζουν κάθε τόσο για τις ευθύνες του σταλινικού ρώσικου κράτους στην κατεύθυνση της προδιαγεγραμμένης εξίσωσης που θέλουν να επιβάλλουν, αυτής του ναζισμού με τον κομμουνισμό.

Όμως, επειδή την ιστορία την γράφουν τα κράτη, είμαστε υποχρεωμένοι να διευκρινίσουμε δύο-τρία πράγματα, αλλά και να διατυπώσουμε άμεσα μία αντιεξουσιαστική άποψη για το πότε και πώς άρχισε ο Β’ ΠΠ. Πολύ πριν, λοιπόν, από τις συμφωνίες του Μονάχου και τη Ρίμπεντροπ –Μολότοφ και ενώ τα ευρωπαϊκά κράτη, μη εξαιρουμένου του μπολσεβίκικου, προμήθευαν και ενίσχυαν παντοιοτρόπως το χιτλερικό καθεστώς, ξεσπάει στην Ισπανία τον Ιούλη του 1936 εμφύλιος πόλεμος. Αμέσως εισβάλλουν στην Ισπανία χιλιάδες στρατιώτες του γερμανικού και ιταλικού στρατού με τανκς και αεροπλάνα, με πλοία και υποβρύχια. Ο ναζισμός και ο φασισμός επί τω έργω για την καταστολή της επανάστασης και η Λουφτβάφε την Γκουέρνικα. Οι φάλαγγες των εργατών μαζί με τους αναρχικούς της Ισπανίας, αντιμετώπισαν πρώτοι τον ναζισμό και τον φασισμό. Δεν είχαν καμία αμφιβολία ούτε για το χαρακτήρα των ναζιστικών κομμάτων ούτε για το χαρακτήρα του επερχόμενου πολέμου, ζητήματα που ταλάνιζαν όχι

μόνο τα Κ.Κ. της εποχής αλλά και τους Φιλελεύθερους των λαϊκών μετώπων, οι οποίοι και θεωρούσαν ακόμη τον Χίτλερ άξιο για σύμμαχο ή άνθρωπο άξιο κατευνασμού. Έτσι, τρία χρόνια αργότερα έγινε και η συμμαχία και ο κατευνασμός.

Ο Β Παγκόσμιος Πόλεμος είχε ήδη ξεκινήσει, αλλά τα κράτη βρίσκονταν ακόμη σε διαβούλευση σχέσεων κυριαρχίας και στρατιωτικών συμμαχιών, μέσα φυσικά από το δρόμο του εξουσιαστικού αμοραλισμού. Από το 1936 μέχρι τον Αύγουστο του 1939, δηλαδή την περίοδο του Ισπανικού εμφυλίου, κανένα κράτος δεν λειτούργησε αντιφασιστικά. Και όλα τα κράτη επεδίωκαν συμμαχία με το Χίτλερ, συνθήκη η οποία οδήγησε στις γνωστές στρατιωτικές και πολιτικές συμμαχίες (Μονάχου και Ρίμπεντροπ-Μολότοφ).

Πρόσφατα, ένα ψήφισμα του ευρωπαϊκού κοινοβουλίου για τα ογδόντα χρόνια έναρξης του Β' ΠΠ το οποίο εγκρίθηκε, μάλιστα, με μεγάλη πλειοψηφία, επαναφέρει την εξίσωση του κομμουνισμού με τον ναζισμό, κυρίως όσον αφορά την πρόκληση του πολέμου αλλά και την καταδίκη των εγκλημάτων που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια του (Άουσβιτς, Κατύν κ.ά.). Το σκεπτικό το ψηφίσματος σηματοδοτεί ως αρχή του πολέμου τη συμφωνία Ρίμπεντροπ – Μολότοφ από κοινού με τα μυστικά πρωτόκολλα που είχαν ως αποτέλεσμα την εισβολή στην Πολωνία, σχεδόν ταυτοχρόνως, του γερμανικού και του ρωσικού κράτους. Γιατί όμως η αρχή και η αφορμή του πολέμου να μην ήταν η εισβολή και κατάκτηση της Τσεχοσλοβακίας ή γιατί η νομιμοποίηση του πολέμου να μην ήταν η Συμφωνία του Μονάχου που προανήγγειλε και άνοιξε το δρόμο –όπως παραδέχονται και οι ίδιοι- στο σύμφωνο Ρίμπεντροπ-Μολότοφ που ήταν σύμφωνο εισβολής στη Πολωνία; Ή, για να το πούμε και αυτό, γιατί να μην ήταν η αρχή του πολέμου η εισβολή όλων των ναζιστών και φασιστών στην Ισπανία το 36;

Αφού όμως οι εμπνευστές του ψηφίσματος είναι τυπικοί και επικαλούνται τις διεθνείς συμβάσεις και το διεθνές δίκαιο, ας δούμε τι έκαναν οι πολιτικοί τους πρόγονοι, οι Συντηρητικοί και οι Φιλελεύθεροι της εποχής. Με την εισβολή στην Πολωνία (1 Σεπτέμβρη 1939), η Αγγλία και η Γαλλία κήρυξαν άμεσα τον

πόλεμο στην Γερμανία. Δεν κήρυξαν τον πόλεμο στη Ρωσία τον δεύτερο εισβολέα στην Πολωνία δείχνοντας τις προτιμήσεις τους. Αλλά και στη συνέχεια, η εισβολή της Ρωσίας στις Βαλτικές χώρες και στη Φινλανδία άφησε ασυγκίνητους τους δυτικούς Φιλελεύθερους αποκαλύπτοντας πάλι τις προτιμήσεις τους. Ανάμεσα στον ναζισμό και στον κομμουνισμό επέλεξαν για πολιτικό και στρατιωτικό σύμμαχο τον κομμουνισμό. Αυτή την επιλογή ακολούθησαν, άλλωστε, μέχρι τέλους με τις τρεις αποβάσεις στην Ευρώπη, με την εισβολή του ρωσικού στρατού στη Γερμανία αλλά και στη Μαντζουρία, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν προς όφελος των δυτικών συμμάχων και κυρίως των Αμερικάνων. Και, φυσικά, δεν είναι μονάχα αυτά.

Σε όλη τη διάρκεια της ναζιστικής κατοχής, από τον Τσώρτσιλ μέχρι το Μητσοτάκη (σύμφωνο με το ΕΑΜ Κρήτης), όλοι συμμαχούσαν με τα αριστερά αντιφασιστικά αντάρτικα και μάλιστα σε ενιαία στρατιωτική διοίκηση. Με άλλα λόγια, οι σημερινοί Φιλελεύθεροι οφείλουν την ύπαρξή τους και στο σύμμαχό τους τον Στάλιν και στο ρώσικο στρατό. Όπως όμως και να ‘χουν τα πράγματα, η άνοδος του ναζισμού στην κρατική εξουσία μετέτρεψε το κράτος σε στρατιωτική μηχανή, προαναγγέλλοντας από την πρώτη στιγμή τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο και αυτή την αποκλειστικότητα δεν μπορεί κανένας να την πάρει από τον κτηνώδη Χίτλερ.

Με το παρόν ευρωπαϊκό ψήφισμα πέραν της συνυπευθυνότητας που προσπαθούν να προσάψουν στη Ρωσία όσον αφορά την έναρξη του πολέμου, επιχειρούν να ταυτίσουν γενικότερα τον κομμουνισμό με το ναζισμό και ιδιαίτερα στις συνέπειες εφαρμογής των ολοκληρωτικών ιδεολογιών αναφερόμενοι σε εγκλήματα, σε στρατόπεδα συγκέντρωσης και άλλα ηχηρά παρόμοια.

Ας επιχειρήσουμε, όμως, στο σημείο αυτό μια μικρή συμβολή στο χώρο των ταυτίσεων και των εξισώσεων:

– Δεν υπάρχει κράτος, με όποια μορφή και ιδεολογία κι αν το χαρακτηρίζει, το οποίο να μην έχει εγκληματήσει, εξανδραποδίσει και αφανίσει πληθυσμούς. Από την «αιματηρή

νομοθεσία» και τους οικονομικούς πολέμους σε όλα τα μέρη του πλανήτη, μέχρι και τον Α΄ ΠΠ, ο κλασσικός φιλελευθερισμός ενθάρρυνε, υπέθαλψε και διαχειρίστηκε όλη αυτή τη συνέπεια του αίματος και συνεχίζει σήμερα να στηρίζεται στην όλο και διογκούμενη ανάπτυξη της στρατιωτικής τεχνολογίας.

– Δεν υπάρχει κράτος χωρίς στρατόπεδα συγκέντρωσης. Ιστορικά αλλά και συγκαιρινά τα στρατόπεδα συγκέντρωσης είναι το θεμέλιο ύπαρξης του κράτους ενάντια στον εκάστοτε εσωτερικό εχθρό. Είτε μιλάμε για το Νταχάου είτε για τα γκούλαγκ είτε για τη Μακρόνησο είτε για τα σύγχρονα στρατόπεδα των μεταναστών.

– Δεν υπάρχει κράτος χωρίς καθεστώς έκτακτης ανάγκης και κατάσταση εξαίρεσης. Ο αποκλεισμός εθνοτικών και κοινωνικών ομάδων, μειονοτήτων, πολιτικών αντιπάλων ακόμη και η μετατροπή των υποτελών πολιτών σε γυμνούς από δικαιώματα, δυνητικά φονεύσιμους ανθρώπους, ανήκουν όλα αυτά στην προνομία του κράτους.

– Ο φιλελευθερισμός, ο ναζισμός καθώς και ο κομμουνισμός χωρίς την κατάκτηση του κράτους δεν έχουν καμία δυνατότητα εφαρμογής είτε των νόμων της αγοράς είτε των νόμων της φύσης είτε των κοινωνικών νόμων. Ιδιαίτερα για τον κομμουνισμό που εμφανίστηκε στο προσκήνιο σε μια αντικρατική προοπτική (θεωρητικά με σκοπό να καταργήσει το κράτος), ήταν ακριβώς η κατάκτηση του κράτους αυτή που τον μετέτρεψε σε καθεστωτικό και δεσποτικό καθεστώς και αυτή είναι η μεγαλύτερη απόδειξη για το ρόλο της κρατικής μηχανής.

– Όμως η σύγχρονη μορφή στυγνής διακυβέρνησης και διαχείρισης, με την απόδραση της πολικής και του νοήματος, καθιστά τις φιλελεύθερες ολιγαρχίες σε ολοκληρωτισμούς νέου τύπου δια μέσω μιας πανοπτικής εξουσίας και ενός κράτους ελέγχου και επιτήρησης. Γι’ αυτό και αυτά τα βιαστικά ψηφίσματα των νεοφιλελεύθερων, για να χρησιμοποιηθούν σαν νέα νοήματα και πολιτικές ταυτότητες προς κατανάλωση. Η εξίσωση του κομμουνισμού με τον ναζισμό που επιχειρείται, πέραν της

φιλελεύθερης και ιστορικής αντίφασης ενέχει τον κίνδυνο σχετικοποίησης του ναζισμού και ταύτισής του, όχι μόνο με τον κομμουνισμό αλλά και με τον ίδιο τον φιλελευθερισμό.

Τα πέντε άνωθι σημεία είναι ικανά να ταυτίσουν επιδερμικά τον φιλελευθερισμό με τον ναζισμό, εάν επικρατήσει η φιλελεύθερη αντίληψη των κριτηρίων της εξίσωσης. Η ταύτιση των γκούλαγκ ή της Μακρονήσου με το Άουσβιτς σχετικοποιεί και αναιρεί τη μοναδικότητα του Άουσβιτς ως στρατοπέδου εξόντωσης που εμφανίζεται για πρώτη φορά στην ιστορία του ανθρώπινου γένους. Ακόμη και η μοναδικότητα του Ολοκαυτώματος σχετικοποιεί αυτό το ανείπωτο, όταν το συγκρίνουμε με τις σταλινικές εκκαθαρίσεις Πέρα λοιπόν από τη συνυπευθυνότητα όλων των οπαδών του Κράτους, οφείλουμε πάντα να ορίζουμε και να διευκρινίζουμε το ναζισμό σαν μια ιδεολογία κρατικής θανατοπολιτικής που δεν εξισώνεται με καμιά άλλη θηριωδία, αλλά και να επαναδιατυπώσουμε εν τάχει το περιεχόμενό του. Ο ναζισμός είναι ρατσισμός, δεν δέχεται την ύπαρξη του άλλου σε μια προοπτική που φθάνει στο θάνατο . Είναι εθνικισμός, φυλετισμός- και διαχωρισμός με βάση το αίμα και το έδαφος. Είναι αντισημιτισμός -το αιώνιο άλλοθι της θανατοπολιτικής. Είναι κρατισμός και η ανώτερη μορφή βίας, το κράτος, στα χέρια των ναζιστών πολλαπλασιάζεται και γίνεται η μοναδική μηχανή θανάτου ενάντια στους πολιτικούς, κοινωνικούς και βιολογικούς εχθρούς της ναζιστικής ιδεολογίας Αυτοί είναι οι όροι του ναζισμού, αυτούς τους όρους μόνο στο ναζισμό τους βρίσκουμε όλους μαζί και αυτή η διευκρίνιση είναι το νόημα του κειμένου.

Είτε Ζακ είτε Zackie, η

αλληλεγγύη θα νικήσει

της Ελιάνας Καναβέλη

(μορφή του κειμένου αποτέλεσε εισήγηση σε εκδήλωση για τα 10 χρόνια λειτουργίας του ΕΚΧ Βοτανικός Κήπος Πετρούπολης)

«Απλά υποσχέσου μου ποτέ μας να μην γίνουμε αυτοί»

Ο Ζακ Κωστόπουλος δολοφονήθηκε αφού πρώτα λιντσαρίστηκε από τους λεγόμενους «ευυπόληπτους» πολίτες, τους «νοικοκυραίους» αυτής της κοινωνίας πριν από ένα χρόνο στη Γλάδστωνος, σε ένα δρόμο δίπλα στην Ομόνοια, μεσημέρι με θεατές. Ομολογουμένως μια εικόνα ασυνήθιστη ή τελικά όχι και τόσο;

Ο Ζακ Κωστόπουλος δολοφονήθηκε πολλαπλά. Δολοφονήθηκε από τις κλωτσιές του κοσμηματοπώλη και του μεσίτη. Ο κοσμηματοπώλης δε με περίσσεια απανθρωπιά όχι μόνο τον σκότωσε στην κυριολεξία, αλλά και στη συνέχεια «αξιοποιώντας» τα social media εξαπέλυσε ακροδεξιές κορώνες προσπαθώντας να δικαιολογήσει την πράξη του και αποκαλύπτοντας τελικά ποιος πραγματικά είναι. Δολοφονήθηκε από την αστυνομία, οι οποίοι σε έναν αιμόφυρτο άνθρωπο που βρίσκεται καταγής βάζουν χειροπέδες και τον χτυπάν στο κεφάλι. Δολοφονήθηκε από τον διασώστη του ΕΚΑΒ, ο οποίος δεν έκανε τίποτα για να παρεμποδίσει το «έργο» των υπολοίπων και φυσικά από τους παρευρισκόμενους, κάποιοι από τους οποίους είχαν σηκώσει τα κινητά για να αποτυπώσουν την σκηνή και μετέπειτα να την πουλήσουν σε κάποιο από τα ΜΜΕ ενώ κάποιοι άλλοι παρέμειναν σιωπηλοί. Εξαίρεση αποτέλεσε μόνο ένας πολίτης, ο οποίος προσπάθησε να αποτρέψει το μοιραίο γεγονός. Τέλος, δολοφονήθηκε από τα ΜΜΕ, τα οποία υιοθετώντας απόλυτα το δελτίο τύπου της αστυνομίας μίλησαν για έναν «τοξικοεξαρτημένο ληστή», ο οποίος αποπειράθηκε να ληστέψει το κατάστημα του κοσμηματοπώλη. Και παρουσιάστηκε με τέτοιο τρόπο ώστε αν κάποιος είναι τοξικοεξαρτημένος ληστής να δικαιολογείται ο βίαιος θάνατός του, βάζοντας με αυτόν τον τρόπο το όριο αναφορικά με το ποια ζωή είναι άξια να βιωθεί και ποια όχι

σύμφωνα με τον κυρίαρχο λόγο, τοποθετώντας ταυτόχρονα την ιδιοκτησία πιο πάνω από τη ζωή.

Αν λοιπόν ο Ζακ Κωστόπουλος δεν ήταν αυτός που ήταν, ένας άνθρωπος του κινήματος και ακτιβιστής, ένας άνθρωπος με πολιτικό λόγο και θέση στο δημόσιο χώρο και λόγο τι ακριβώς θα γινόταν με τη συγκεκριμένη υπόθεση; Μάλλον θα οδηγούνταν στις καλένδες. Είναι χαρακτηριστική η αδιαφορία των αρχών για την εξιχνίαση της υπόθεσης καθώς ένα χρόνο μετά και παρόλο που η υπόθεση αναδείχτηκε και αναδεικνύεται διαρκώς από την οικογένειά του, τους δικηγόρους του και το κίνημα, μόλις πριν από λίγο διάστημα και μετά από πολλή πίεση ο εισαγγελέας πρότεινε την παραπομπή σε δίκη για το αδίκημα της πρόκλησης θανατηφόρου σωματικής βλάβης και όχι ανθρωποκτονίας με δόλο ή ενδεχόμενο δόλο των δύο φυσικών αυτουργών και των τεσσάρων αστυνομικών διατηρώντας με αυτό τον τρόπο το πιο ελαφρύ ποινικό πλαίσιο.

Δυστυχώς όμως δεν πέφτουμε από τα σύννεφα. Το έχουμε ξαναδεί σε πολλές περιπτώσεις ότι η δικαιοσύνη εθελοτυφλεί όταν έχει να προστατέψει τους «δικούς της», εξαντλώντας όλα τα νομικά «παραθυράκια» που θα απαλλάξουν ή θα μειώσουν ποινές. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ήταν η υπόθεση της δολοφονίας του Αλέξανδρου Γρηγορόπουλου, όπου 10 χρόνια μετά ο Επαμεινώνδας Κορκονέας, ο δολοφόνος του βρίσκεται πλέον έξω, χωρίς να έχει δείξει κάποιου είδους μεταμέλεια για τη δολοφονία που διέπραξε εκείνη τη νύχτα της 6ης Δεκέμβρη του 2008. Το είδαμε και στην πρόταση της εισαγγελέως στη δίκη της Χρυσής Αυγής αναφορικά με την επίθεση που είχαν κάνει στον ΕΚΧ Συνεργείο, η οποία ζητούσε την απαλλαγή του Μίχου και του Λαγού λόγω πρότερου έντιμου βίου. Ευτυχώς δεν εισακούστηκε η πρότασή της και κηρύχτηκαν ένοχοι για ηθική αυτουργία. Το έχουμε δει πολλές πολλές φορές.

Αυτή είναι η μια όψη της υπόθεσης της δολοφονίας του Ζακ Κωστόπουλου, που αφορά την απονομή δικαιοσύνης και τη διαχείρισή της από τον κυρίαρχο λόγο. Μια άλλη είναι η στάση της κοινωνίας. Πρέπει να τονιστεί ότι στην συγκεκριμένη

υπόθεση διακρίναμε πολλές όψεις της κοινωνίας. Από τη μια λοιπόν είδαμε την κοινωνία της αλληλεγγύης, της συντροφικότητας, της διεκδίκησης της αλήθειας και της απονομής δικαιοσύνης. Το κίνημα που εκδηλώθηκε μετά τη δολοφονία του Ζακ Κωστόπουλου ήταν η ελπίδα ότι κανείς και καμιά δεν μπορεί να είναι μόνος του/της, ούτε και στο θάνατο. Είναι η αλληλεγγύη μιας κοινωνίας βαθιά πολιτικής και κοινωνικής.

Από την άλλη είδαμε την όψη μιας κοινωνίας σάπιας, απάνθρωπης και μαυρόψυχης. Είναι η όψη μιας κοινωνίας που την αντιμετωπίζουμε καθημερινά μέσα από συμπεριφορές και αντιλήψεις. Ο χειρισμός της υπόθεσης από τα ΜΜΕ της υπόθεσης της δολοφονίας και η υιοθέτηση αυτής της οπτικής από ένα μεγάλο της κοινωνίας δείχνει την αποανθρωποποίηση και την απομάκρυνσή της από έννοιες όπως η ανθρωπιά, η κατανόηση, η ενσυναίσθηση και η αλληλεγγύη. Δείχνει την αποκοινωνικοποίηση και την υιοθέτηση μιας εξατομικευμένης διαχείρισης της καθημερινότητας από τους πολίτες όπου οι «άλλοι» είναι χρήσιμοι για να ορίζουν της ύπαρξή τους. Η αποανθρωποποίηση, αυτή η απώλεια των ανθρώπινων χαρακτηριστικών σχετίζεται με την περιρρέουσα κοινωνική ατμόσφαιρα. Οι άνθρωποι προέρχονται από μια βαθιά κρίση που έπληξε και συνεχίζει να πλήττει σε πολλά επίπεδα. Αυτή η βίωση των έντονων δυσκολιών αντί να οδηγήσει σε μια εξέγερση ή εναντίωση σε αυτούς που την προκάλεσαν οδηγεί στην εκδήλωση αρνητικών συμπεριφορών απέναντι στον συνάνθρωπο. Για όλα φταίει ο μετανάστης και ο πρόσφυγας, ο φτωχός, οι «άλλοι» και οι διαφορετικοί αυτής της κοινωνίας. θα λέγαμε ότι πρόκειται για μια διεργασία που εμπλέκει εξίσου την ψυχική και κοινωνική βίωση της πραγματικότητας, στην οποία ο αδύνατος ταυτίζεται με τον δυνάστη του και στρέφεται εναντίον αυτού που βρίσκεται στην ίδια θέση με αυτόν.

Σύμφωνα με αυτήν την αντίληψη που ολοένα και περισσότερο εκδηλώνεται γύρω μας ο αδύναμος πολίτης δεν έχει θέση ή μάλλον έχει προκειμένου να θυμίζει σε αυτόν που θεωρείται δυνατός τι δεν θέλει να είναι, να ισχυροποιεί τη δική του ταυτότητα. Η

Χρυσή Αυγή μπορεί να εκμηδενίζεται και να βουλιάζει, οι ιδέες της όμως, με τις οποίες εισχώρησε και βρήκε έδαφος στην κοινωνία δυστυχώς δεν εξαφανίστηκαν, δεν βούλιαξαν μαζί της. Υπάρχουν, εκδηλώνονται καθημερινά ακόμα και στα πιο μικρά πράγματα αλλά και στα μεγαλύτερα. Ένας στόχος είναι να διερευνήσουμε τους τρόπους με τους οποίους αυτήν την έννοια της αλληλεγγύης θα την κοινωνικοποιήσουμε, θα την κάνουμε βίωμα περισσότερων ανθρώπων ωσότου φαινόμενα, όπως η δολοφονία του Ζακ Κωστόπουλου, της Ελένης Τοπαλούδη, των προσφύγων που πνίγονται, καίγονται ή ζουν σε απάνθρωπες συνθήκες δεν θα έχουν θέση ανάμεσά μας. Να μην ξαναγίνουμε μάρτυρες τέτοιων περιστατικών, μιας τέτοιας δολοφονίας. Γιατί ο δημόσιος χώρος πρέπει να βιώνεται απελευθερωτικά από τους πολίτες κι όχι ως ένα μέρος εχθρικό και επικίνδυνο.

Μην Πυροβολείτε τον Αγγελιοφόρο: Κριτική στις Κριτικές κατά του Φαινομένου «Thunberg»

του Αντώνη Μπρούμα

Η σχολική απεργία της 16χρονης Greta Thunberg την έφερε στο προσκήνιο της παγκόσμιας προσοχής ως σύμβολο της διαμαρτυρίας της νέας γενιάς για την κλιματική αλλαγή. Η εικόνα της μετάβασής της στην έδρα των Ηνωμένων Εθνών στην Νέα Υόρκη με ιστιοπλοϊκό έκανε τον γύρο του κόσμου. Η πρόσφατη όμως οργισμένη ομιλία της στην Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών για το κλίμα έκλεψε την παράσταση και την έκανε πρωτοσέλιδο στα μέσα ενημέρωσης όλου του κόσμου. Την κατέστησε όμως και

επίκεντρο κριτικής.

Οι κριτικές στο φαινόμενο «Thunberg» είναι πολλών ειδών και προέρχονται από διαφορετικές, τόσο πολιτικά «δεξιές» όσο και «αριστερές» αφετηρίες. Επιδέχονται όμως όλες σοβαρής κριτικής. Η κριτική λοιπόν στις κριτικές μπορεί να ομαδοποιηθεί ως ακολούθως:

- **Η Thunberg δεν είναι άσχημη / δεν χρήζει ψυχιατρικής παρακολούθησης**: Είναι πολύ διαδεδομένες σε κύκλους συζήτησης ακροδεξιάς απόχρωσης οι κριτικές στη Thunberg, που επικεντρώνουν στα εξωτερικά χαρακτηριστικά, στη συμπεριφορά, στην ψυχική ισορροπία και στο σύνδρομο Asperger. Μολονότι το επίπεδο της συζήτησης πέφτει πολύ χαμηλά, τέτοιες απόψεις χρήζουν κονιορτοποίησης, όχι μόνο επειδή είναι ευρύτατα δημοφιλείς αλλά και επειδή κομίζουν το γνωστό ύφος κοινωνικού κανιβαλισμού, πάνω στο οποίο η ακροδεξιά χτίζει παγκοσμίως. Μπορεί κάποιοι να νοσταλγούν εποχές, που παλαιότερα έκαιγαν μάγισσες ή πιο πρόσφατα οι ναζί βάφτιζαν τρελούς τους αμφισβητίες και τους μπαγλάρωναν στα ψυχιατρεία, εντούτοις η διαφορετικότητα και η αμφισβήτηση είναι τα στοιχεία, που προσδίδουν δυναμισμό στις κοινωνίες μας, τις εμποτίζουν με το αντίδοτο της κοινωνικής αλλαγής και απειλούν την καθεστηκυία τάξη. Ως εδώ λοιπόν, πίσω κανίβαλοι! Κάτω τα χέρια από αυτό το πλάσμα! Να προσεχθεί ως κόρη οφθαλμού!

- **Η Thunberg έχει σύνδρομο Asperger**: Η ίδια η Greta Thunberg έχει περιγράψει το γεγονός ότι πάσχει από σύνδρομο Asperger ως υπερδύναμη και, φυσικά, έχει δίκιο. Ένα από τα χαρακτηριστικά των ατόμων με Asperger είναι η επιμονή, με την οποία υπηρετούν στόχους, που βάζουν, οι οποίοι για τους «φυσιολογικούς» ανθρώπους θα φαίνονταν ανέφικτοι. Αυτό ακριβώς έκανε η Thunberg. Από μία σχολική απεργία άναψε την σπίθα για ένα διεθνές κίνημα της νέας γενιάς, που κορυφώθηκε προσφάτως με την μεγαλύτερη παγκόσμια κινητοποίηση για το κλίμα. Αν αποδεικνύει κάτι το Asperger της Thunberg σε εμάς τους

φυσιολογικούς, αυτό είναι πως έχουμε περισσότερη δύναμη από όση μπορούμε να φανταστούμε στο να αλλάζουμε την κοινωνία μας σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο και πως μπροστά μας ανοίγονται μυριάδες πιθανότητες κοινωνικής αλλαγής.

- **Η Thunberg δεν είναι βαλτή** : Από κύκλους τόσο της δεξιάς όσο και της αριστεράς εκπορεύονται θεωρίες συνωμοσίας ότι η Thunberg είναι υποχείριο συμφερόντων. Για τους ακροδεξιούς αυτό είναι ανήθικο, όχι για τα σχέδια που υποτίθεται ότι επιτελεί το υποχείριο αλλά γιατί το πρόσωπο «Greta Thunberg» και η οικογένειά της λαμβάνουν ή θα λάβουν ανταλλάγματα (οικονομικά, θέσεις εξουσίας). Ωστόσο, έρευνες δείχνουν ότι μερίδα ακροδεξιών κριτικών στην «Thunberg» χρηματοδοτείται από συντηρητικά funds, που συνδέονται με την αμφισβήτηση της κλιματικής αλλαγής. Επομένως, αυτό που πράγματι ξέρουμε με σιγουριά και αποδείξεις είναι πως, αν κάποιος αυτή τη στιγμή χρηματοδοτείται από σκοτεινά κέντρα, αυτός είναι ορισμένοι πόλοι κριτικής στην Thunberg ακροδεξιάς και νεοφιλελεύθερης κοπής. Η ίδια η Thunberg έχει ως προς αυτή την κατηγορία πει ότι τα πάντα καλύπτονται με έξοδα της οικογένειάς της.

- **Η Thunberg δεν αποπροσανατολίζει**: Αλλά και ορισμένοι αριστεροί είναι πεπεισμένοι χωρίς όμως αποδείξεις ότι η Thunberg είναι υποχείριο εταιρικών συμφερόντων, για να αποπροσανατολίσει τους κοινωνικούς αγώνες ενάντια στην κλιματική αλλαγή σε πιο ανώδυνα για το κυρίαρχο σύστημα μονοπάτια (πχ. πράσινη ανάπτυξη). Κατ’ αρχάς, η συνεκτικότητα πολιτικού ήθους και αριστερών ιδεών επιβάλλει αποδείξεις για τέτοιους ισχυρισμούς. Αλλά αυτά είναι μικρά γράμματα για ορισμένους, που φιλονικούν με την ακροδεξιά στη συνωμοσιολογία και στην de facto παράλλαξη της πραγματικότητας χωρίς αντικειμενική βάση ανάλογα με τα πιστεύω τους. Είναι όμως ο λόγος της Greta Thunberg αποπροσανατολιστικός;

- **Ο λόγος της Thunberg δεν είναι αποπροσανατολιστικός**: Και εδώ φτάνουμε στην ουσία του θέματος, που δεν είναι άλλη από το περιεχόμενο και όχι τη μορφή του φαινομένου «Thunberg». Η Greta σπάει πάρα πολλά ταμπού με τεράστιες ταχύτητες. Ένα από αυτά είναι η αέναη οικονομική ανάπτυξη και η μη βιωσιμότητά της. Ο λόγος της στρέφεται κυρίως κατά αυτής. Η αντίθεση σε αυτό το ταμπού είναι πολύ πιο ριζοσπαστική από τον στείρο αντικαπιταλισμό. Ίδια και χειρότερη «ανάπτυξη» είδαμε και επί κρατικού «σοσιαλισμού». Για τους παροικούντες στην Ιερουσαλήμ η αντίθεση στην διαρκή οικονομική μεγέθυνση ως αναγκαία προϋπόθεση για την σωτηρία μας είναι επιστημονικά τεκμηριωμένο πόρισμα και είναι μια απολύτως λογική θέση στη φάση που βρισκόμαστε. Η θέση αυτή κλονίζει συθέμελα το κυρίαρχο οικονομικό σύστημα, που νομοτελειακά αναπαράγεται μέσα από την οικονομική μεγέθυνση ενώ χωρίς αυτή καταρρέει. Η θέση όμως αυτή δεν είναι αρκετά ριζοσπαστική για ορισμένους, που υπερθεματίζουν με άλογο τρόπο από τα αριστερά. Ίσως αυτό συμβαίνει, γιατί τελικά δεν συμφωνούν. Ενδεχομένως γι’ αυτούς η κλιματική αλλαγή είναι κάποιος μύθος, που απειλεί την απερίσπαστη κατανάλωση αγαθών από την εργασία και την οικονομική ιδεολογία της εθνικά περιχαρακωμένης αναπτυξιοκρατίας. Σε κάθε περίπτωση, ο προσανατολισμός του λόγου της Greta Thunberg είναι για την ώρα σε σωστή κατεύθυνση, επιστημονικά τεκμηριωμένος και μη ενσωματώσιμος από τις πράσινες εκδοχές του καπιταλισμού, έχοντας ως θεμελιώδες χαρακτηριστικό του την αντίθεση στο δόγμα της αέναης οικονομικής μεγέθυνσης

Μία πραγματικά κριτική προσέγγιση του φαινομένου «Thunberg» θα έπρεπε να εστιάζει στις τάσεις των μέσων ενημέρωσης και του πολιτικού συστήματος να εφευρίσκουν ηγέτες των κινημάτων, για να καθιστούν τα τελευταία σύμμετρα και ομόλογα στις δικές τους δομές και ευεπίφορα στα δικά τους συμφέροντα κέρδους και εξουσίας. Έτσι, υπό το παραλλακτικό πρίσμα των μέσων

ενημέρωσης τα αναδυόμενα οικολογικά κινήματα αποκτούν τον δικό τους «ροκ σταρ» στο πρόσωπο της Thunberg. Με το να ανορθώνεται σε παγκόσμιο σύμβολο του αγώνα κατά της κλιματικής αλλαγής η 16χρονη Greta διαπερνάται αυτή τη στιγμή από τους ανταγωνισμούς, που συγκρούονται γύρω από το οικολογικό ζήτημα σε διεθνές επίπεδο. Σε αυτή την -και εσωτερική- μάχη δείχνει τεράστιο σθένος. Και εμείς πρέπει να επιλέξουμε να σταθούμε -όχι άκριτα- πίσω από τις επιλογές της, κυρίως τις ριζοσπαστικές, και να μην συμπαρατασσόμαστε με κοινωνικές δυνάμεις, που για άλλους λόγους επιθυμούν την καταστροφή αυτού του συμβόλου. Να βγούμε μπροστά με το μότο να πολλαπλασιάσουμε τις Greta Thunberg αυτού του κόσμου.

Από την σκοπιά της κοινωνικής οικολογίας το φαινόμενο «Thunberg» είναι ενδεικτικό των νέων κοινωνικών ρευμάτων, που αναδύονται στα οικολογικά. Η «προσωποποίηση» από τα μίντια και οι μεγάλες δυνατότητες ενσωμάτωσης δεν αναιρούν το θετικό πέρασμα σε μια νέα εποχή, όπου το οικολογικό θα συνιστά το επίκεντρο και μάλιστα με αποχρώσεις αμφισβήτησης του οικονομικού συστήματος ακόμη και σε θεσμικό επίπεδο. Στη νέα αυτή εποχή το φαινόμενο «Thunberg» περισσότερο μας απομακρύνει παρά μας φέρνει πιο κοντά στην ιστορική αποτυχία των οικολογικών κινημάτων του παρελθόντος να αποτρέψουν την καταστροφή. Το πρόσωπο «Greta Thunberg» είναι ο αγγελιοφόρος από το μέλλον της ανθρωπότητας. Μην τον πυροβολείτε. Εστιάστε στο περιεχόμενο, όχι στο μέσο, του μηνύματος.